

310726

ప్రతిదినము వకటింపబడును.

Vol. 10.

నంబరుము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ నెవ్వెంబరు నెల 21-వ తేది శుక్ర వారము

No. 145

ద థి ర్ థా రి నా మ స ం వ త్స ర ము, భాద్రపదమాస శుద్ధ ఏకాదశి ౧౦.

నంచిక ౧౪౫

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

పు న మ యి న మ ం దు

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధినిజడిసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతకట్టమాదినిగతి మాయవంతుగాను, నశలువంతులవలన మోసముగలుగను. కంచభాషచీటిని చూచిగొనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన జేశమునందంతటను నెలసివది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు కెట్టివీధి, మదరాసు.

THE BUSINESS DIRECTORY OF INDIA, BURMA & CEYLON

A Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters and Importers, Firms, Factories, Mills, Manufacturers, Merchants and Industries of the principal Cities, Ports & Towns of India, Burma & Ceylon.

Price Rs. 10-0-0 per Copy Net.

TESTIMONIALS.

Jam e-Jamshed, Bombay.

Within the eight hundred and odd closely printed pages of the book is a mass of useful information relating to the chief cities of India that ought to satisfy the requirements of the most exacting business houses. The information is classified and arranged according to the cities alphabetically that relating to the Presidency towns of Bombay, Madras, Calcutta and Colombo being almost complete and authoritative. A brief but interesting introductory note precedes the information given about each town or place of commercial importance, a feature that adds considerably to the usefulness of the Directory. We can recommend the book to business houses in search of an up-to-date all-India Directory at a price which is by no means prohibitive.

Ceylon Daily News, Colombo.

A new Directory has been issued by the Kanara Press of Madras which will be a useful addition to the libraries of business houses in India, Burma, and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on the right place for the goods. The printing is clear and distinct and the volume serviceably bound.

Ceylon Observer, Colombo.

We have received a copy of the Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 from the Kanara Press, Madras. It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places in the above-mentioned countries. In the foreign section is given a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Hindu, Madras

The Business Directory, prepared by the Business Directory Co., "Kanara Press Buildings," Madras, is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses

in all important towns and cities of India, Burma and Ceylon arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of foreign Banks and Firms such as those in Buenos Ayres, Cape Town, Soerabaya, Durban, Kobe, Penang, Shanghai, Singapore, Sydney and names of Firms in U. S. A. and Germany interested in trade with India are also given.

The Indian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with similar information. Every business man and public institution should possess a copy.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections, sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

Editor, The British Printer, London.

You are to be congratulated upon the success of this very substantial volume.

Madras Mail.

We have received from the Kanara Press, Madras a copy of the Business Directory of India, Burma and Ceylon for the current year. It is a well-go-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. Prefixed to the volume is much valuable information regarding business abbreviations weights and measures, Indian Customs duties, etc. A short descriptive account of the principal cities of India is also included and altogether the publication should prove of great use to merchant and tradesmen on the look-out for improving their business.

BUSINESS DIRECTORY COY.,
15, Angappa Naick Street, MADRAS.

బహుమానము

వైద్య విద్య

అయిదో శ్రేణి వైద్యములకు మార్గదర్శి
అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ శేషవతి,

(1198) బీ, చిహానూరుగట్టు, మదరాసు.

ముఖ్యగవనింపు.

1920-వ సంవత్సరం అగస్త్యుని ముఖ్య

కేది నుండి అన్ని కరలు మార్గబడినది.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.

Elphinstone Road, Bombay.

ఇప్పటి కాలము ననుసరించి ముఖ్య

పద్ధతులుగాను, తప్పుక గుణము నిర్మూలనను

అయిదో శ్రేణి మార్గములను తయారు చేయు

చున్నాము.

హిందూ దేశమునందు జరిగిన అయి

దో వస్తుపదార్థములన్నిటిలో బంగారు

వతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నాము.

పై కనిన విలాసమునకు ప్రాసంగిక

ధరల పట్టి వంచబడును.

జాండూ పర్వ సర్వోత్కృష్ట

పర్యవే

అయిదో శ్రేణి మార్గముల చేయునాడు

(388)

బొంబాయి నెం 13.

ది అంధ్ర ఇంస్టిట్యూట్ ప్రెమింగు కంపెనీ,

హాల్ ఏజెంట్లు: కాకినాడ.

బాలభారతి సినిమా,

శ్రీమయిలవరంహాలు, బెజవాడ.

1. గోవర్ధనగిరి

17 వ నెప్టెంబరు మొదలు 24 వ తేది వరకు

2. శ్రీకృష్ణలీలు

నెప్టెంబరు 25 వ మొ|| 2 వ అక్టోబరు వరకు

3. శ్రీకృష్ణజననం

అక్టోబరు 3 వ మొదలు 10 వ తేది వరకు

4. కంసవధ

11 వ తేది మొదలు 18 వ తేది వరకు

941

ఎ. జి. మొదలియారు మేనేజరు,

సారస్వత సర్వస్వము

ప్రతిమానమునను వెలువడు విమర్శన పత్రిక
శ్రావణ శుక్ల ౧౫ మి రోజున ప్రథమసంచిక
వెలువడును

దర్శనీ అయ్య!.....దర్శనీ కాగితములు
చాతుర్య వైఖరి.....గిం ఫ్రటలు.

పురాతన గ్రంథ విమర్శములు, ఆధునిక గ్రంథవిమర్శములు, పురాతన కావ్యములు, ఆధునిక సరసకావ్యములు, మనోహరము లగు కవితలు, హృదయంగమములగు వాటికములు, మత, సాంఘిక, చారిత్రిక, జ్యాతిశీర్షిక, వైశిష్ట్యముకాక భాగ్యములు, హాస్యములు, సమస్యలు ముక్రింబడునుండును.

విమర్శనములు నిష్పాక్షికముగ సందిక, కవులచే వ్రాయబడుచుండును. విమర్శ ప్రధానములగు కృతిని లేని అంశమును దీర్చుటకు కంఠమును బూనియున్నది. అందరకును అందుకాటుగ నుండుటకగున చందా బహుస్వల్పముగ నిర్ణయింపబడినది. చందా సవర్ణమునకు రు ౫-౦-౦ మాత్రమే

సారస్వత సర్వస్వ పత్రికాధిపతి,
తెలుగు, కృష్ణాజిల్లా.

చాతుర్య - తాళములు

మం X లి క త్తులు.

అన్నిసోదరులచే చేయబడినది. కేలయినది
కంటేనే కరణకాగితలగుట వ్రాయును.

వి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్
కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc.

81981 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)
తెలుగునాటికి ఆదేశము: "వెంకటేశ్వర్లు" పెద్దాపురం.

మేలైన లక్ష్మీ లుట్రంకులు

మేలైన స్త్రీలచే తయారు చేయబడిన శ్రేష్ఠతరమైన
లొంగులు, బ్రీపుసుములు అటాచ్ కేసులు, చేతివెల్డెలు.

మొదలుగు: వి
రియాలిజేషన్

లోతుగా వర్తకులకు అతివ్యాప్తమైన భరతవారము విక్రయించుచున్నాము. స్త్రీలపట్టు, బీగములు, చేతివెల్డెలు మొదలగునవి మేము నేరుగా నీచునుండి తెప్పించుట చేతనే సరసముగా విక్రయించుటకు వీలుగలదు.

K. Ramaswamy Naidu
Lakshmi Steel Trunk Manufacturer
Wholesale Merchant
No 30 Iyyappa Chetty Street
Mannedi Madras.

సంధ్యా వందన పరీక్ష

సంధి సమయములో అగ్రస్థింపకలసింది గావున సంధ్య యిని చేర్చించినది. సంధి సమయములో నూనోదము నూనాస్త్రమయివేరలు గంధిసమయములు. ఈ సమయములలో వాతావరణము మార్పు కెందునది. మన కిరణము పంచభూతాత్మకమయినది గావున యేకత్వముగ కాతత్వము మన కిరణముండినచో, శివోష్ఠాధిక్యతకు వోటియ్యక, అశోష్ఠాధిక్యతకు వోటియ్యక అగునది. "శరీర మాద్యం ఖలు భక్త్యసాధనమ్" అను వాక్యోక్తి తెలియనివారు గలచో శరీరము సరియైన స్థితియందుంచినగది మనస్థితియు గల్గును. బుద్ధి నిజకడయుండినగది, మానసికారాధనకు పునాది యొప్పుడును. దైవారాధనతత్వముతేవరలోక సౌఖ్యమును చవిమాడగలదు. ఆధ్యాత్మిక చింతకు ఇంద్రియ నిగ్రహత్వముండవలెను. నూనోష్ఠాధిక్యత కర్మము ఇంద్రియ నిగ్రహత్వము కు మార్గము. సంధ్యావందనములోని నియమములు తన ఆచార్యోక్తమునిచే ఉపదేశించబడినచో, కిషయములు నెవరగలవు ఇప్పటి స్థితిగతులనుబట్టి చూడ ఏ కొండెకో తప్ప, హఠాత్తు చింతతో, సంధ్యావందన నియమముల ననుష్ఠించువారు గానరాదు. ఇప్పటి పనుమవారింద మనో దౌర్బాగ్య, చిత్తవికారవేషలను చూడ, విచారమును చూద్ది. సంధ్యావందనము ఇహ, పరవాణక మయినది. ఈ అమూల్యోపకేతము సుదీర్ఘకాలమునకు అనస్థి పుట్టినచో, ప్రాణాయామాది నిశుమములవలన ఉపశిక్షిత్తులు బాగుపడుటయు, బుద్ధిస్థిరత్వము జెందుటయు, ఇంద్రియనిగ్రహత్వము లోనగు మహాత్తర విషయములు అలవడుటయు, కనిపాటలయందు ముగ్ధతనము, చాక చక్రకా, మః ధ్యేయము, మొదలగు తేజస్వద లలవకును. మన కిల వాంఛు పాశ్చాత్య విద్యాగ్రామ్యులకా ప వశులయి సంధ్యావందన మన మేమిటో అనలు తెలియక, తెలిసికొనుటకు ప్రకృతిచేత, అశోక్త్యమార్గదర్శిని యిని మరచిపోయి, ఆచరించుచుండిన పోలినచేయును, క్షణికముచేయుదును. తల్లిదండ్రులు యిందుకు కారణభూతులను, జవాబుదారులని చెప్పవచ్చును. ఉపాయము కాటినండియు భయభక్తులలో నుండి చక్కగా శిక్షించి విద్యుక్తముగా ఆచరించ లాగున నేల చేయ నుడద? అమర్త్యద ఖనియో? సంధ్యావందనవిధానం లయినచో, బాటకు పాశ్చాత్య వేషధారులు కారు దుర్వ్యసముల పాల్గారు. బుద్ధిస్థిరత్వముజెంది, యింద్రియపాటలము జెందుదురు. పనులయందు పట్టునల, ఓరిమి కుడదురు- తామిచ్చు అగ్ని పోగొట్టుకొను భక్త్యచింతిల్లము. ఈశ్వరోపాసన, సోపానముతో నుండురు. ఉర్ధ్వతేజశేతగులయి, బ్రహ్మతేజము ముఖము లందు ఉచ్చోగు చుండును. దుష్టింతలు మానుదురు. ఇట్టి మహోత్సాహమయిన కనిక యింద్రియశక్తియు మనము ఊరకుండుననిన జేవా? సమాజముగా బతులుజేరి పునరీధింపవలెను. పరీక్షలు, పరీక్షాస్థానములు నెలకొల్పవలెను. ఉత్తీర్ణలయిన వారికి, పరీక్షములు, యోగ్యతాపత్రములు బహుశతు లాసంగవలెను. ఈపరీక్ష మహర్షు నిర్ణయములేక, అందరికీ నడు బాటులో నుండవలెను. సంఘము బాగుపరుచుటకు, సమాధి మానులు బతులుజేరవలెను. ఒక సమాజము, కాకినాడ నూర్యారావు పేటలో బతులుజేరి కొంత కనిక సమకట్టినది. అది బడి విద్యార్థులకు మాత్రమే ఉద్దేశించియుల యీ నెల 12 వ తేది అగ్ర వారములో మాచివాను. సంఘమును బాగు చేసి, ఉద్ధించుటకు సమకట్టినపుడు ఒక్క విద్యార్థులకు మాత్రమే నిక్కయించుట పాడిగాదు. పెద్దలలోను అలవాటు కెప్పి పోయినది గావున సంధ్యావందన కొందరు మంచివారు గావున అందరికీ నుండవలెను. పరీక్షలు స్వరయోక్త, అగ్ర తాత్పర్య విశేషాంశములలో రెండు పరీక్షాపత్రములు ఉండవలెను.

వేమూరి వేంకటేశ్వరరావు
వేటపాలెం 16-9-23

ప్రకటన

శాధర కీర్తిశ్రేష్ఠులైన శ్రీమత మత్తరాజు సుబ్బారావుపంతులు ఎం. ఏ. గారిచే విరచితమైన శ్రీకృష్ణకులాభారమను నాటకము పూర్ణముగాగాని భాగములుగాగాని ప్రదర్శించుననాడు ఇవిదా ప్రతిప్రదర్శనమునకును మారు రూ 5 ల (పదునైదురూపాయలు) రుసుముచెల్లించి లిఖితపూర్వకమైన మాత్రమున కడయగలయు నని యిందులకున తెలుపుటయైనది. దీనికి వ్యతిరేకముగా నడచినవారిమీద చట్టపరకము తీసినచర్య జరుగవచ్చును.

ముత్తరాజు రుక్మిణమ్మ,
1284, బంట్లకోడ్డు, నెల్లూరు.

బంగారు వెండి వగైరా ఏలం నోటీసు

తిరుమల తిరుపతివగయిరా జేవస్థానములలో 1923 వ సం|| జూలై నెల మొదలు 1923 వ సం|| ఆగస్టు నెల/వరకు వచ్చిన బంగారు వస్తువారావస్తువులు యీవిగున కనుపరచిన వాటిని 1923 వ సం|| నెప్టెంబరు నెల 26 వ తేది బుధవారం వగలు 12 ఘంటలు మొదలు తిరుపతి జేవస్థానం ఖజానావద్ద అదినమున్ను తెగువాత యేలం పూర్తి అయ్యెనరకు ప్రతిదినము అదేవేళకు ప్రారంభించి యేలంవేయబడును. యేలంలో నవాలుచేయకొరువారు జేవస్థానంకచ్చేరిలో కుంంకుగా రు 100-0-0 యలు ధరావత్తు కట్టి యేలంలో నవాలు చేయవలసినది.

యేలములో నవాలు ఖాయుపరచబడిన విషయమునుగురించి శ్రీ విచారణకర్తలువారి మంజూరు పుత్తరపు సాదరైన తేది లాగాయతు 30 దినములలోపల నవాలు మొత్తమును చెల్లించి లాట్టును పుచ్చుకోవలయును. అట్లు వాయిదాలోపల తీసుకొనినియడల వాయిదా మీరిన తేది లాగాయతు 30 దినములవరకు స|| లాట్టును, అమానత్తులో వుంచడమగును. అట్టి రోజులకు దినం 1-కి లాట్టు 1-కి రు 2 యలు రెండు రూపాయలు జరిమానా చెల్లించి లాట్టు పుచ్చుకోవలయును. అందుకు తప్పినయడల స|| లాట్టును మరుయేలం వేయించి అందుచే జేవస్థానమునకు కలిగే నష్టమును క్రమ ప్రకారం అసలే నవాలుదారువద్దనుంచి వసూలు చేయబడును.

- (1) బంగారు ధపా 1-కి 30 తులములకంటకున తు 762
- (2) బంగారు నాణ్యములు లాటుగా రకములు 8 kinds
- (3) వెండి ధపాకు 1000 తులములకంటకున తు 3896
- (4) వెండి నాణ్యములు లాటుగా రకములు 2 kinds
- (5) హాలీయాపాయలు రు 2351
- (6) తేగడరూపాయలు ధపాకు 1000 నంతున రు 1555
- (7) తేగడనెసాలు వకలాటుగా రు 258
- (8) తాంబ్రము వకలాటుగా శేర్లు 748 seers
- (9) రాగివగైరా పాత్రలు వకలాటుగా శేర్లు 170 seers
- (10) వస్త్రములు వగైరాలు
- (11) కర్పూరమువగైరా జినిక చిల్లరసామానులు

జేవస్థానం ఆఫీసు } for C. Dorasamaiya,
తిరుపతి 18-9-23 } విచారణకర్తలువారు

భావి పత్రిక

858 ఉచితము
ప్రకాశకర్షి యను అద్దముజూచి మీకు రాజోపు కప్పముఖములు 4 మాసములవరకు వారపుముఖముగా మార్చుము. వీరు మాకు ఖర్చునకు 14 అణాలు మనియార్డుకట్టి మీ జన్మకుక్రిముగాని జన్మనక్రిము లేనిచో మీ యిచ్చమను (9) అక్షరములు వ్రాసి వి. వి. పంపబడదు అర్ధం కంకులయినవి. వి. వి. సోమనాథశర్మ, మహారాజ్ కేట, విశాఖపట్నము

వెల్లింగుటన్ సినిమా

15-9-23 కనివారము నుండి 21-9-23 తేది శుక్రవారము వరకు
కనివారము, అదివారము లందు మాటిని పగలు 8-15 గంటలకు జరుగును.

స్టారమి సిరియల్-విరల్ విందు

అను అద్భుత ప్రదర్శనము చూప బడును.
చార్లెస్ హార్విన్ అను ముప్రసిద్ధుడును అద్భుత చక్రములమీదా తేనెనుండ అంతకు సుక్రశక్తి చేయియొన్నది. భయంకరము, ప్రేమ, అమాంశక, సాహసము, దురుగురని గల ప్రదర్శనము. మొదటి భాగము చూపబడును. యూనివర్సల్ మిజ్టర్, అందుగా మాంట్ గ్రా ఫిక్ అనని కూడ ప్రదర్శించబడును.

హిందూపత్రికకు నివాస నింకుగారి భావములయందు
గాని నింకుగారి నాజీవించినవారి భావముల యందుగాని ఎట్టి
పాక్షికమునులేదు. ఆభావములకు నింకుగారే బాధ్యులు. చర్చ
కలిగినపుడు చెందుకుములు వాదములను గూడ హిందూ పత్రిక
లో ప్రకటింపబడుచుండెనుటకు హిందూపత్రికా
పాతకులే సాక్షులు. హిందూపత్రిక సంపాదకీయ వ్యాసములం
ది విమర్శలెన్నడును ఉచితజ్ఞతకు విరుద్ధముగాను అనవసర
కావ్యముగాను పత్రికాధికతుల మర్యాద నతికమించియు నుండు
వనుట ఎల్లరెంగి యుండిననుగూడ సంస్థాన ప్రభుత్వము వారిట్టి
ఉత్తరవును చేయుటకు జట్టివారి ఆత్మరతయే మెల్లడియగును
న్నది. ప్రజాభిప్రాయమునకు వారుభీతిలు చున్నారని తెల్లము
గుచున్నది. మరుగుతరచులెన్ని వారాందోళన పడదనినట్టియు
మెల్లడియైన తన కవమానము కలుగునని వారు భయపడినట్టియు
విషయములేవియును నిజముగా లేకున్నచో అవిషయముల
ను పత్రికలో ప్రకటించిందులకు వారు తల్లదడవలే! వానికి
వారేల సరియగు ప్రత్యుత్తిముల నీయగూడదు? వారు ప్రత్యు
త్తరమును పంపకున్నను వారి పక్షముని కలుపురు
హిందూ పత్రికకు ఇదివరకే వ్రాసియున్నారగాన వారు తమ
కార్యములను కష్టపెంచుచులేని కిరీడుచున్నారనియే యీ ఉత్త
రవులననుహించుటనివచ్చుచున్నది. ఇప్పుడు యీ సంస్థానము

వారు హిందూభక్తిగ్రంథము మూర్త్యును బహిష్కరించినను యది కృత్రిమవిషయమని యుపేక్షించవలెనని యుపసమకృతముగా నాన దానిని హిందూభక్తిగ్రంథమునందలి ప్రతికలవారందరును పూనుకొనుట అవసరము సంస్థానములను గూర్చి ప్రతికలలో నిర్దిష్టావ్యయమును అవ్యయమునగు విమర్శలను ప్రకటింపవలయును యిదిచరణే తిరిగకట్లుచిట్లుముఖ చట్టములలోనే చేయబడినది. అట్టిహిందూభక్తిగ్రంథము వాక్యభక్తిగ్రంథమునగుకొరకును సంస్థానముల ప్రజలమేళనకొరకును ప్రతికలస్వార్థము నిష్ఠినిరంతరము వారినండి కావారుకుగూడ శాస్త్రవక్తకర్తమని కృత్రిమవారు కొరవకర్తలేదా? అని సంపాదకుడు నడిపెను.

ఆ విషయము క్లుప్తము

19వ తేదీని ఆదిపూర్వలో విచారణ ప్రారంభమైనది

ఈ కేసులో ఎందుకును నాదాయిలు జాగ్రత్త, వారి
సంతోషమునకు ముగిసినందున పట్టపర్తి (బి. ఏ) నిచ్చెను.
చరిత్ర గురు విద్యార్థులు దొంగతనము బదిలీలు చేయు
మాటను నేరములను చేయుటకు కుట్రపన్నిరి వారివైన కేసు
చేయబడెను. వీరు కి బందియును కాంగ్రెస్ తోలా నలు బొట్టు
మాట్లాడుతూనే కట్టెపట్టిన బరిచ్చి కుమారుడును పరి
యైన మరియొకడును కలిసి యాత్రకు పన్నిరి కేసుచేయబడెను.
వీరిలో సంతోషమిత్రుడే నాయకుడు. ఆతడుచాలామరుగుదలయు
గలయునకుడు. నాయకుని కుండదగిన లక్షణములన్నియు నానికి
కలవు. పాఠశాలలోనుండి నడుచులా సంతోషమిత్రుని పాము
స్వది. ఆచటనే వీరందరును చేరుచుందురు. దొంగతనములు
దోపిడుగులు ఆ వ న న ర మై న వా ల్మ
లు గూడచేసి భవమును సమకూర్చుకొను వారి సంకల్పము.
ఈత్రుడారుకు సంతోషమిత్రుడేనియనుకుడు. అటుల నను
కుట్టబడిన భవమునువా లెప్పుడును పుట్టుకొనగూడదు దానిని
మూలభవముగా నుంచవలెను గాని స్వాగ్రహము కలుయోగింప
గూడదు. క్రొత్తవారిని సంతోషమిత్రుడవద్దకు తీసుకొని నిచ్చె
దరు సంతోషమిత్రుడు వారికి ఉపదేశము
చేసి పద్ధతులను నేర్పును. ఆంగ్లేయుల
నిదేశమునుండి తరిమివేసినగాని మరు పూర్వం క్రమ
బాదు అచటకు భవముకావలెను. దొంగతనములు దోపిడుగులు,
అవసరమైన చాత్రముగూడచేసి భవమును సమకూర్చవలెను. అ
సంతోషుడు బోధించును. విప్రుసంకముకు సాధారణముగా
నుండవలెని యిందుముల నన్నిటిని విశిష్టముగాని. ప్రతిభవము
ను ఆ నియమముల క గీరించి సంతోషము చేయువలెను.

“1 కలు సారా తాగనూడడు 2 ప్రీతికొలిపి పో
నూడడు 3 వ్యభిచారము కూడదు 4 స్వకుటుంబమువారిపై
నూడ ప్రేమనుగడలకొనవలెను 5 ప్రాణభీతి ఉండరాదు
6 నాడుకుని అబద్ధసారము ప్రాణమునుగూడ ననుష్ఠించ
వలెను 7 అననమును బట్టి అర్థహార్య నూడ లేకుండునలె
ను” అను నియమములకును మరొకన్ని నియమములకును అంగీక
రించి వారు సంరక్షణము చేయునలెను :

రూపాయలు, కార్యలు మాన్యును నాయకములను పయో
 గించు పద్ధతిని సంపూర్ణముగా నిర్మించునంత
 వారికి నేర్పెదరు. 1922 సంవత్సరమున కడపటి నెలలో నీక్షా
 సంఘమేర్పడినది. అప్పుడుగొన్ని అక్రమములు జరిగినవి.
 1925 లో మే నెల మొదలు ఆగష్టు నెల వరకును వీరుచాలా తీవ్ర
 ముగా పనిచేసిరి. ఈ ముద్రాయాళు 5 సారులు సేవలను
 చేసిరి (1) మే నెలలో పూర్వాలలో బండిపోటు చేయుటకు
 ప్రయత్నించి విఫలమై పిస్తాక్షతో కాలించిరి (2) ఉల్టాడింగి
 పోస్టాఫీసులో దొంగరినవాళచేసి పిస్తాక్షుచూచిరి అదంతటి 450
 రూపాయలు తీసికొనిపోయిరి. (3) జూలై నెల 30 వ తేదీ
 కలకత్తాలో దొంగరినవాళ చేయుటకు ప్రయత్నించి జ్యూరరకు
 తుని (దర్బారు) నాశ్చిచేసిరి. (4) కాంగ్రెస్ లో నుబంధ
 మున్నగును చంపిరి. కడపటి కేసులో అరెస్టుచేయఁడిన ముద్రా
 యాళును బంధనమునకును పైటుమెంటునుబట్టియే వీరినందరిని
 అరెస్టుచేసిరి కలకత్తాలో చాలామందిని పోలీసు వారు
 జరిపింపగా పిస్తాక్ష మున్నగుని దొంగిలి అని ప్రభుత్వ
 న్యాయవాది నిశ్చయించెను.

మద్రాసు లో కరుణ నా స్వామివారి ఏ. సి. ముఖర్జీ గారు
 వచ్చి పరమపూరి. అరే ద్రవ మారుని పాతీ గా పిలవడం అని అడి
 గిరి “అరేంద్రవ మారుని స్టేటు మెంటి నిదర్శనము. అతడు తెలిపిన
 విషయములను నేనెప్పుడు విరివిజేతడు. ఈ మద్రాసు లో
 మోతూరు అని వాడగు స్పెక్టర్ గోపాల దత్తును
 నిదర్శి అగు సి. ప. భూపాలాధ్యక్షును మేజిస్ట్రేటు ఎదుట నేర
 ము నొప్పికొని విరమణల నన్నిటిని తెలుపుచు స్టేటు మెంటు యి
 డ్రి. స్పెక్టర్ గోపాలని తుమింపజేసెదను. అతడు ఆప్రావరణ
 నుండునని ప్రభుత్వ స్వామివారి లోపె తెలుసు.

అపూవరుసాక్ష్యము

“నేను పాఠశాలనువదలి మోటారు మెకానిక్
 కనిపెట్టుకొనుచుంటిని. నైతికబంధువు మరాయిత
 చేయుటకు నేనొక దుశాణుడు నైతిని. తననద చేయట
 కొక రాజకీయకర్తయగుచున్నాను. ఈ ముద్దా రాజ
 ఏనుగులను ఆపత్తునునకు చేసినవారే. సంతోష మునుబడే
 వాయువును వికసారు నేను మాయాంటివిధి అనుమిత కూర్పు
 నియువగా చిరప్రవాసభోజు అను బాలకుడవచ్చి ఏదైన కని
 చేయకపోతే స్వధా కాలయాచయ చేసినవేల నని వచ్చుడిగను.
 కని అంశావేశనైనది. విరేంద్రుడు నన్ను తన యింటికి పిలుచుకొని
 పోయి పిల్లలను తూటాలనుచూపెను. పని అనగా దేశనయ్యె.
 అద్వైతమును ముం దేశమునుండి తెలిపివేసి తనమున స్వరాజ్యము
 చేసెను. చలెను. అందులకు ధన మునరకుని విరేంద్రుడు సా
 తెరిగింపెను” అని బ్రహ్మచర్యు లెలిపెను. (అ.వె)

కాన్పూరు మిట్టల మోసము

యూరపియను అక్కింటుంటు సొమ్ము

న ప హ రి ం చు ట

కాన్పూరు సెప్టెంబరు 20:— కాన్పూరు కాటనమిల్లు కం
పెనీయందు అకౌంటెండు, వన్ను జి. హార్డిస్సును అనుకారము
తప్ప తక్కువ (వాసీ 10 వేల రూప్యములవరకు) దేని జేబడిన
మొదటి శర మీదినమున నీటి మేజస్ట్రీటు యందుట విచారణ
సాగింపబడెన. కొద్దిది ప్రేక్షకులతో నిడిపోయెను. ముద్దా
యియంటిని సోదాజూదిన రిజర్వు ఇన్ స్పెక్టరు మేజిస్ట్రారు
మొదట విచారింపబడిరి. చార్జర్లు బ్యాంకు అకౌంటెంటు తరు
వాటి విచారింపబడిరి.

ఎ. దబ్బరి లిల్లి గారు సాక్ష్య మొసరుచు నిట్లు దెలిపెను.
 బ్రిటిషువారియూ కార్పొరేషను కంపెనీలో నేను మానేడరు
 కానునని కాటను మిల్లులూ కంపెనీయం దొరభాగము హా
 దీస్తున అందు అక్కాంటెంటు అతనికి అట్టార్నీ అధికారమునూ
 ది నొసగుచున. అతని యాదోక్షముల విశ్వాసము తోడను
 బాధ్యత తోడను గూడినది. 7 వ థేదీస నేను, సిల్వరుగారు
 (మర్యాద మానేయు) ఈ మాద్యులలో జేరొక విషయమును గు
 రించి మాటలాడు నుద్దేశముతో మా ఆఫీసు గదికి వచ్చి, లెక్క
 ల పుస్తకముల దెమ్మని గోరితిమి. మే
 1.కి రు 600 ల జీతమునకే, ఎంబెయోపని జేయుచుంటిని
 నేను ముద్దాయిని కలుగిరించితిని. బహుశా నీవు తప్పులెక్కులను
 వ్రాయుచుండి యుండువు ఎట్లాజేయు చున్నావో దుజువుమని
 అడిగితిని. ఎంత మొత్త మున్నదని ప్రశ్నించితిని. లెక్కలకాద
 నని ముద్దాయి జెప్పలేపోయెను. రెండులకు లుండునాయని
 అడిగి. ఉండవచ్చునని ముద్దాయి అనెను. మూడు లకులండు
 నాయని తిరిగి అడిగితిని. అంత యుండదని ముద్దాయి
 నడిపెను. నీవు తప్పుడు లెక్కల నెల్ల వ్రాయు
 చున్నావని ముద్దాయిని అడిగితిని. కంపెనీయంతోనుల ప్రైవేటు
 డిపొజిటు అక్కాంటులందు వ్రాసి ఆఫసునునుదీసి కొనుచుంటి
 నని ముద్దాయి అనెను. ఏనిధముగాజేసితివో చూడవలెను. లెక్క
 లపుస్తకమును జేవలసినదని అడిగితిని. ముద్దాయి ఆపుస్తకల
 దెచ్చి తాను హెసమెన్సరీ రెండు మూడుపద్దులను చూపెను. ఇ
 ట్లు హెసమెన్సరీన పద్దులకట్టికను తయారుజేయుమని ముద్దాయిని
 గోరితిని. క్యూరీగా రీనివయమును పరిశోధించుటకు గోరబడిరి.
 పద్దులను 10 థేదీస వ్రాతమాలమగు వచ్చులము నొసగెను.
 తరువాత నాతనిని ప్రెసిడెంటు జేయుటకు నిశ్చయించుకొంటి
 మి. తరువాత ముగ్గురు సాక్షుల విచారించబడిరి. అంతటితో
 మొదటి కేసు ముగిసెను.

రెండవ పేజీ

అలావుహాసంతరము కోర్టువారు తిరిగి సమావేశమై హాడ్వసుమిని జైలుకిన రెండవ సేరమువిచారించబడినది. ఇందులో మద్రాసు రు 25 వేలను హరించెను. కాశీ నాథు విచారించబడి దాసు బి. వి. సి. యందు అక్కాంతుండు ననియు తనకు అట్టార్ని అధికారమునాడ యొసఁబడెననియు గాటనుమిల్లు జాయంతు జెనరలుగానేజుగు తనకోక మేమో నొంగెననియు, 1922 నుఁ తాలూకు రు 25000 ల వద్దునుగరించి విచారించుటని గోరెననియు, తాను హాడ్వసును విచారించితినినియు శ్యామ్చాచు డిప్యూటరాసుని గిర్దాలాబుగారి సంతకముతో నున్నదనియు, సంతకముతోపు మిగిలినవార యంతయు మద్రాసు యొక్క దస్తూరిచ్చునున్నదనియు గిర్దాలాబుగారి రామిత్తెయును బ్రాన్సుఫరుగా భావించి సంతకముజేసె ననియు ఆ మొత్తవంతను మద్రాసుయే దీసికొనె ననియు ఆ మొత్తము బ్యాంకుయగు గిర్దాలాబుగారి చెల్లెడవలసి యుండెననియు సాక్షిదలింపమ కరునాథ గిర్దాలాబు, ఎ. నల్లు, పిల్లిగార్లు విచారించబడినది. తిరిగి అకోటకు రు 25 వేలను విచారించ బడునును. ఆంధ్ర ప్రదేశ్

జెంగుళూరులో పోలీసువారి కావలి
పోలీసువారును వలంటీరులును కలిసి ఉత్సవమును
జరిపిరి

18 వ తేదీని ఆర్డరు పోలీసు యిన స్పెక్టరులును పబ్లికను స్పెక్టరులును 20 మంది కనిస్టేబులును బెంగళూరులో కాంగ్రెసు కార్యాలయమునకు దాకరించుచుండిరి. కార్యాలయమునందు పబ్లికను కలెక్టరుతో కలసియున్న సభ్యులను, "క్లిఫ్ లో" సమాధాన శీర్షికను చూపించియు బడించుట కింకారమును సంతరించుచున్నారని, చెందు పబ్లికనులవారు నేకభంగిని ఏక ఫలాపేక్షలై ఏకవిధానము ననుసరించి స్పెక్టరులో నిజమునును పొందగలిగెదరుగాక యని యీ సభ్యులకు కార్యమున్నది" అను శీర్షికను చూపించి సమాధానమును చెప్పి, ఊరేగింపు జరుగుచున్నప్పుడు పోలీసువారికి సంతకమును కలిగించుచు 144-వ కెక్స్ ను యుత్తములు అనుబంధమున ది. ఊరేగింపు రూపమున సభ్యులకు జరుగరాదని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు నిర్ణయించెను అని పోలీసువారు తెలియజేసిరి. ఊరేగింపు జరుగదని కాంగ్రెసువారు పోలీసువారికి తెలిపిరి. సభ్యులకు గానీ వలంటీరులు బాధించుచు జేవాలమునకు బహుశా చెరిగి, సమాధాన శీర్షికను చూపించియు బడించుచు దైక్షపార్థన గానించుటకు వారు నిష్క్రమించిరి. అంతకు పోలీసువారికి కలసియున్న లింగిని. కనిస్టేబులును యిన స్పెక్టరులును వలంటీరులు నెనుగనే రాసాగిరి. వారిలో యిద్దరు తుపాకులను గూడవట్టు కొని వచ్చిరి. వలంటీరులును ముందు నను జను కను దుడిచివేసినను ఎడమ పక్కను గూడ కనిస్టేబులుండిరి. ఈ రీతిగా పోలీసువారు తమతో కలసి వచ్చుచుండ వలంటీరులు జేవాలమున కేగి పూజచేసి భజనచేసి ప్రసాదమును పంచివెట్టిరి. ఈ చిత్రచర్యను చూచుటకు వేలకొద్ది ప్రజలు వీధులలో బాహుళ్యముగా యుండిరి. చాలమంది పోలీసులంటిరులు వెంట రాసాగిరి. పోలీసువారు వారి కరుణించుచున్న నవారుపోలేదు. అవలంటీరులు నందరిని పోలీసువారు ఆరెస్తుచేసి పోలీసు స్టేషనుకు తీసికొనిపోవుచున్నారని పోలీసులంటిరు. నిజస్థితి తెలిగినవారు మూతము పోలీసువారును వలంటీరులును కలసి గాంధీ కలెక్టరుతో కలసియున్న సభ్యులను జరుపుచున్నారని ప్రజలకు తెలుపసాగిరి. సమాధానమున ప్రముఖ కే కామ్రు ది. పి. ఎల్. ఎల్. వి. గారి నామకర్తయ్య (కేవల వలంటీరులు చాలకాంతముగ మెలంగిరి. ఆ పుడ పుడు చాల అరుదుగా పోలీసువారు కాంతమును గోల్పోయి తమనుకను చూపినను మొత్తమునా పోలీసువారుగూడ చాల బాగుగా నడచుకొనిరి. అధికారి నిరంతరీ క్రిష్ట ప్రకటనలను కింతకంటె నవ్వుతనైతిరి వేరొందుండవోడు. కాంగ్రెసువారు తమకు బాధించుటకు పోలీసువారిని చూచితిరి. ఈ సంస్థానమున నీరీతిగా పోలీసు జీవితమును సుఖముగా నున్నదని మైసూరు సంస్థానము కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు జె. భీమరావుగారు 19 వ తేదీని బెంగళూరు నగరమునుండి వ్రాసిరి.

నాయకులు వెడలుట

శ్రీయుత కలభాయి వజ్రేగారు 17 వ తేదీన ఢిల్లీ నుండి బయట చేరిరి. శ్రీయశుజ నటు మునాలాల్ జబాబ్, జేపదాసు గాంధీగార్లు 18 వ తేదీన బయటచేరిరి. వీరు సోలను లో నున్న లాలా లజపతి రాయ గారిని చూచుట కవసరకి వెళ్లెదరు.

జి పా ను ని ది

ఇహానీత్య శాస్త్రజ్ఞులగు తమ తపశ్శ్రమములవలన బ్రాహ్మ
వర్ణులుగారికి వారు గావించిన సాయమునకై కృతజ్ఞులై పలి
బుచ్చిరి. బ్రాహ్మవర్ణులుగారు తమ విరాళమును నేయి యాధ్యము
అను హెచ్చించిరి

జవాను సహాయనిధి

నిజా సెట్టు 26:—జహాను సహాయనిధి కింతవరకును సరాసరి నిజాకు వంపబడిన విరాళములు రు 50000 లు.

కోయంబతూరు పిల్ల సమ్మెయిగియుట

కోయంబత్తూరు 20 సెప్టెంబర్:—బుధవారము, కాశీకేంద్ర
మిల్లాంబు కొంతమంది తొందరపడి వని వదలి వెళ్లిపోయిరి.
వీరు తిరిగి వనగానికవచ్చిరి, ఎట్టి పరతులను లేయే వారంద
రను తిరిగి పనిలోనికి దీసుకొనబడిరి. మామూలు పనినీతులు
గలగుచున్నది.

విశాఖ పరిశ్రమలకు రక్షణము

విశాఖపట్నము, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము
సూచించబడుట

టారిఫుబోర్డు విచారణ

(ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము)

కలెక్టర్, పెన్షెంబరు 19 :—ఈ దినమున టారిఫుబోర్డు
వారు తిరిగి సమావేశమై, భారతదేశమున స్టీలు కార్పొరేషన్ పరి
శ్రమయొక్క పరిస్థితులను గురించియు, వాగ్-నిర్మాణ పరిశ్రమ
ను ఈ దేశమున బలపరచి అభివృద్ధిజేయుటకును, ఉత్పత్తి పుట్ట
వుల పరిశ్రమల సభివృద్ధిజేయుటకును నూటికి 88 1/3 వాస
దిగుమతి రక్షణపట్టును విధింపరచెననియు గోచరమై ఆర్. సి.
కండిటగారు చాలా సూక్ష్మముగా సాక్ష్యము నొసగి, కీర్త్య
శాసన విధి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము కంపెనీలపై మోసే
జిగు డ్రాక్టరు. ఈ కంపెనీలపై మోసగలవిన ప్రాంతముల
మగు వాజ్మూలమునం దిట్లు విధింపబడెను. ఈ కంపెనీలవారు
ఇతము, ఉత్పత్తి, కార్పొరేషన్లను తయారుజేయుచున్నారు. స్టీలు
కార్పొరేషన్లు (రైల్వేలనుబంధించినవి) లోలో మెట్ల పొయ్యి
వారెను లండన్ లో వివిధ భాగములను తయారు జేయుట
యందు దీక్షించెను. రెస్ట్రీక్టెడ్ ప్రాజెక్టులు లాసయ్యుచున్నాను.
స్టీలు కార్పొరేషన్ పరిశ్రమ ఈ దేశమున నిటీవలే ప్రారంభింప
బడుటచే నూతనమైది. ఈ దేశమున దీర్ఘకాలమునుండి పనిజేయు
పెద్ద కంపెనీలలో మాదియైతి. ఈ దేశమున దీర్ఘకాలము ఇ.
వి. రైల్వేవారిని, బి. డి. సి. వి. రైల్వేవారిని కలది
కర్మాగారమున గలదు. మిగిలిన కంపెనీలవారు గాఢమైన
సామగ్రిని విదేశములనుండి దిగుమతి జేసికొనెదరు. మా కంపెనీ
వారి కవరకు యంత్రాలనుమోసిన పదునాల్గు లక్షల రూప
యలకు పైగా వెచ్చించిరి. ఈ కంపెనీ విదేశీయ దిగుమతులతో
తీరవారు పోటీకి నిలవగలవనీ వచ్చుచున్నది. అంతిమగా
ఈ కంపెనీలవారు తమకు కవరకు ముడిపదార్థములలో దాదాపు
అన్నిటిని విదేశములనుండి దిగుమతి జేయుటకును నున్నానని
చరియొక గొప్పకష్టము. ఈ కంపెనీలవారు దిగుమతి జేయు కిక్కు
ఇవమునై నూటికి 10 వాసము తరల పదార్థమునై 15 వా
సము దిగుమతి కన్ను చెల్లించగలవనీ వచ్చుచున్నది. అందుచే
నీ కంపెనీలవారు తయారుజేయువస్తువులనై నూటికి 20 వా
సము కంపెనీలతో అంతిమమునై మరుచున్నది. ఈ వస్తువులను సురక్షిత
విదేశములనుండి దిగుమతిజేసినచో నూటికి 15 వాసము కన్ను
పోవుచున్నది. రైల్వేలు తాము దిగుమతిజేయు వస్తువులన్నిటి
పైను సగటున నూటికి 10 వాసము కన్ను చెల్లించుచుండును. ది
గుమతిజేయుటకు వారికంటె, ఈ దేశీయ పరిశ్రమలవారు రెస్ట్రీక్టెడ్
ధరలను చెల్లించుటకు వారు తీసికొనరు. రైల్వే కంపెనీలవారే
ఈ వస్తువుల సభివృద్ధిగోచరమారు. వారి తక్కువధరలకు ఇతర
ప్రదేశమునండి వస్తువులు కొరవడవును, అట్టిధరలకే మేము
నూడే వస్తువులను కొరవడినచో గాని వారు వైకొనరు. ఆధు
లకు మే మెన్నగునయెడల మాకట్టి ప్రతిఫలమును లభింపజాలదు.
ఇట్టిపరిస్థితులలో నీదేశమున ఉత్పత్తియొక్క కాలము జీవించుటకు
గాని స్టీలుకార్పొరేషన్ పరిశ్రమ అభివృద్ధిపండుటకు గాని నీలవారు
ఉత్పత్తి ప్రయత్నము స్టీలుకార్పొరేషన్ల వలన చాలా సూక్ష్మమై
భాగము, దేశీయ పారిశ్రామిక మిగిలినవికి చాలామాత్రమైది. స్టీలు
కార్పొరేషన్ల లండన్ లో ప్రయత్నమును కరకమున చాల
ఎక్కువ ధరలందును కొన్ని రకముల కార్పొరేషన్ల
లకున్న 1 కి 100 లును అంతకు అధికమునకును నూడే
వికయింపబడును. సామాన్యముగా మాఫాక్టరీయందు నెల 1 కి
200 టన్నుల సరకు తయారుజేయగలము. కాని సగటున నెల
1 కి 12 టన్నుల వాటిమే మేము తయారుజేయుము.
ఆర్థిక లేపోవుటచే ఇందులకు కారణము. ప్రస్తుతము విదేశీ
మునకే చాలామది ఆర్థిక పుట్టుచున్నది. అందుచే విదేశీ
మునుండి దిగుమతిజేయుట స్టీలుకార్పొరేషన్ల లన్నిటిపైను
నూటికి 88 1/3 వాసము రక్షణపట్టును విధింపరచెననియు, దిగు
మతిజేయుటకు ఉత్పత్తిసామగ్రియొక్క వివిధభాగములను దీక్షి
వర్తింపజేయుటలెననియు, రైల్వే కంపెనీలవారుగూడ తమ దిగు
మతిజేయుటకు యావధిమరుగు వస్తువుల చెల్లించుటలెననియు,
1 నియమల ప్రస్తుత వ్యక్త్య ప్రతినిధుల ఫలితముల నివారించు
టకుగాను ఆర్థిక సహాయము మొనర్చవలెననియు ఈ కంపెనీలవారు
గోచరమై న్నది. ఈ దేశమున వాగ్-నిర్మాణ పరిశ్రమ
పరిశ్రమను స్థిరమగు పునాదులపై స్థాపించ

వలెననియు యెడల స్టీలు కార్పొరేషన్ల పరిశ్రమగూడ
రక్షణను వర్తింపజేయుటకు వలెననియు అట్లుగానియెడల ఈ
దేశమున వాగ్-నిర్మాణ పరిశ్రమ యనినయెడల, వివిధభాగముల
సన్నిధిని విదేశములనుండి దిగుమతిజేసి వానినిచ్చుట సరికాదు
అంటె యాధికమునుండజాలదు. ప్రతికొత్తవాగ్-నిర్మాణము 2
టన్నుల స్టీలుకార్పొరేషన్లనుబండును. భారతదేశ రైల్వేలకు ఈ
ప్రయత్నమున అవశ్యకమైనవినిబట్టి యూహించవచ్చును.
ఆధుత్వమున ప్రస్తుతమునందును పండిటుగా నిట్లు చె
లిపిరి. కంపెనీలవారు కార్పొరేషన్ల విరాళము 8 1/2 లక్షలు. నాల్గుల
క్షలు డివైడ్డ్ ఇతరరూపముల 2 లక్షలు. మొత్త 14 1/2 లక్షల
మూలధనము నీ కంపెనీలవారు వెచ్చించిరి. ఈ కంపెనీ 1920 లో
నొంబులక్షలపై 1922 లో పది ప్రారంభించెను. ఆర్థికపట్టు
మిగిలిన కంపెనీ భాగస్వాములందరూ భారతీయులే.
నూటికి 20 వాసము ప్రారంభము
ఆధుత్వము—మీ కంపెనీలవారు దిగుమతి
జేయు కిక్కులమునై నూటికి 10 వాసము కన్ను చెల్లించు
చుండినచో, ఇతర వస్తువుల దిగుమతి నూటికి 15 వాస
ముకన్ను చెల్లించుచుండినచో ఇందులకు కలదు ఫలితములు.
ఈ పరిశ్రమనై నూటికి 20 వాసము కన్ను చెల్లించినచో నూటికి
విదేశీయముల తయారుజేయు వస్తువులకు సురక్షితమున దిగుమతి
యెడల నూటికి 15 వాసము కన్ను చెల్లించుటతో సరిపోవుచున్నది
యెడల చెలిపిరి. ఇందు మీ యభిప్రాయమును.
సా:—మాకు కిక్కు, ముడిపదార్థములలో వృధాపోవు
వస్తువులను మాత్రమే రైల్వేలకు నూటికి 20 వాసము కన్నుతో
మామూలు నడిపితిమి. మా కిక్కు పరిశ్రమకును “సా
పోవుట” అధికము. మా మూలధనము 14 లక్షలుగా దీసికొని
ఈ అంచనాజేతిమి. ఈ దిగుమతి పన్నుమాత్రము చాలా ప్రతి
బంధముగనున్నది నడిపిన యెడల వస్తువులు నుండెడిది. దిగు
మతి పన్ను ఒక్కదానివలన మాత్రమే మాకు నూటికి 20 వాస
భారము గలుగుటలేదు.
సి లీ కా ఇ టు క రా ట్టు
ఆధుత్వము—సి లీ కా ఇ టు క రా ట్టు, మీరు దిగుమతిజేయు
వస్తువులపట్టికలో చెలిపిరి. ఇది ఈ దేశముననే తయారుజేయు
లదుచున్నది.
సా:—మాయద్యోగము, ఈ దేశమున తయారుజేయు
లదినే సి లీ కా ఇ టు క రా ట్టుల నుండెడిట సులభమయ్యును.
ఈ ప్రకారమున రక్షణ విధింపించుచున్నాను ఈ ఇటలను
తయారుజేయు వస్తువులు ఇదివరకు దిగుమతిజేసెదవారు.
కాని ఈ దేశమున తయారుజేయుటకు వస్తువుల తయారీ
మవున మాయద్యోగముల నిట్టికి కొన్నింపగలిగితిమి. మాకు
మంజురము ఇటలనుగానెను. ఈ దేశమున తయారుజేయవలసిన
వస్తువులను మాయద్యోగముల చాలా ప్రాతిభూత్యమును
జాపుచున్నాను.
ఆధుత్వము—మేము విచారించినంతకు చక్రము లీదేశమున
తయారు జేయుటకులేను.
సా:—చక్రములకు వస్తుభాగములు వేరు. చుట్టు
నుండు పట్టాలు వేరు. పట్టా లీదేశముననే చక్రముల కవర్చుండు
చున్నది.
ఆధుత్వము—చక్రములకు ప్రత్యేకమును మంజురము ఉత్పత్తి
కాలమునా?
సా:—పట్టాల కక్కురలేదుగాని చక్రములకు గానెను.
స్టీలుకార్పొరేషన్లను ప్రత్యేకముగాని చక్రములతో గడిపిగాని
దిగుమతిజేయువస్తువుల యంత్రములతో మామూలుకలును దిగు
మతిపన్ను చెల్లించగలెను. అదనముగా పన్ను విధించుట రైల్వే
సామగ్రియందు ప్రత్యేక ప్రత్యేక భాగములు వరువేలగా గాఢ
మైనవియెడల మేము తయారుజేయగలము. వానిని దిగుమతి
జేయుటకు కారణము గల్గించుటలేదు. వేర్వేరు భాగముల
తయారుజేయుటకు మా కర్మాగారములందు మంజురములగునపు
కలెక్టరునుండి గాని, దానినియూహించుగాని యంత్రకాలము నిర్ణయ
ములకు కను వ్యయముకంటె, కలెక్టరునుండి ఒక అండ్
నిర్మాణము జేయుటకు తక్కువ వ్యయముగను.
ఆధుత్వము—కలెక్టరు 150 మైల్లదూరమున నున్న కం
పెనీలవారు ప్రత్యేక భాగములను విదేశీయ సురక్షిత జేయుట
తక్కువవలన అందెనని కలెక్టరును.
సా:—తక్కువమే సురక్షిత జేయవలసిన వస్తువుయెడల
మాత్రమే తక్కువ సురక్షితము అందజాలవు. మిగిలిన వి
యములన్నిటియందును సురక్షితములం దెట్టి వ్యత్యాసమునలేదు.
మేము విస్తువులను తయారుజేసిన వస్తువులకు కొరవడినచో
వారు ప్రత్యేక భాగములను విదేశీయ దిగుమతిచేయును.

ఆధుత్వము—ప్రస్తుత రైలువస్తువుల పరిస్థితులందు మీరు
సభివృద్ధి కాలములో కలెక్టరును వస్తువులను పంపగలరు.
సా:—పంపలేము.
ఆధుత్వము—ఇది గొప్ప ఇబ్బందియే.
సా:—ఆధుత్వము. రైల్వేవారుల పరిస్థితుల లభివృద్ధి నందు
కు విశ్వసించుచున్నాను. మేము తయారుజేయు వస్తువులను
ఎక్కువగా రక్షిత గిరి నయెడల మాభావాదాదాగు వస్తువులను
వానిని దీక్షింపగలిగి వల్ల నిలవ యందుచి సులభ
జేదరు. ఎంతవరకు మా వస్తువుల కట్టిగిరా
జేయగలెను. మాకు చాలామచ్చున్నది. ఆర్థికవస్తువులందును
మాకు వస్తువులవలన సురక్షిత జేయవలసినవస్తువులున్నది. మేలు
వస్తువులను ఇందుమించి అంతా భరించుట విశ్రమించు
చున్నాము.
ప్ర:—దిగుమతిజేయుటకు సరకుయొక్కధరకే మీరు సు
రక్షిత జేయగలరా అంతకు తక్కువధరకు సురక్షిత జేయగలరా?
సా:—మాకు గిట్టింపులయినయెడల దిగుమతిజేయ కం
టె తక్కువధరకే సురక్షిత జేయదు. మేము తయారుజేయు
వస్తువులను చాలానుండుకలెక్టరును. విదేశీయమునుండి దిగుమతిజేయ
లదిన ప్రత్యేక ప్రత్యేక సురక్షితములు. కాని రైల్వేలు, వస్తువులు
చక్రములు ఇతరగానుండుటచే మావ్యాపారములకు ప్రబంధ
ముగలుగుచున్నది.
ఆధుత్వము—ప్రారంభమును ఉన్న 1 కి 10 వాసము
న కొనుమంటిమని మీరుచెలిపిరి. ఉన్న 1 కి 20 వాసము
న కొనుమంటిమని మీరుచెలిపిరి. ఇంకొకకంపెనీలవారు చెలిపిరి.
ఇంకొకకంపెనీలవారు కారణమేమి? మీ కక్కడకొనెదరా?
సా:—ప్రారంభమున అప్పు కర్తవ్యమున కొనెదము.
కు 9) మేము సులభము చెల్లించుటకు. ఇంకొకంటె తక్కువ
ధరవలెనాదు నిర్ణయమునకుకొని ఈధరకే కొనుమన్నాము.
ప్రారంభమున కర్తవ్యమునకొని ఈధరకే కొనుమన్నాము.
అప్పువలనలన ఇట్టికర్తవ్యమున చెలిపింపును. ప్రారంభ
యొక్క వైకొన వాల్ల లేక విదేశీయములకంటె నెక్కువ
కాలము నిలవదు. మేముగూడ రక్షణపట్టు అంగీకరించిన
యెడల, తరువాత నూతనముగా ప్రారంభించబడిన కంపెనీలకు
కొన్నికష్టములందును. కాని కొంతకాలము గడచినతరువాత
వా రెక్కువలాభము నందగలరు.
ఆధుత్వము—మూలధనమునై నూటికి 15 వాసము లాభమున
నలెనని మీరు సూచించుచున్నాను. ఇట్టిలాభమునకు ప్రా
యండినచో తప్పు నీదేశమున పెద్దపరిశ్రమల ప్రారంభించుటకు
తగినంత మూలధనము చేయగలవని దీక్షింపబట్టి ఆర్థికమయ్యును.
కేరీయ పరిశ్రమలన్నిటి ప్రస్తుతము సాక్ష్యముగానిని ఇందులకు
జోచుచున్నది.
సా:—పరిశ్రమ ఇయ్యవలసిన దిగుమతికొనుమననే
దప్పు ప్రయత్నము చేయు ప్రత్యేకములందు తమ ధనమును వెచ్చిం
చురు.
కర్తవ్యసమన్య
పండిట్:—గత దినముండి నానువరకును 2000 మ
ది కార్మికులను నియమించితిమి. వీరికి జీతములు మాత్రము
యెడివి. ఆర్థిక లేపోవుటచే వారికిగినవిదేశీయ కాలకలెక్టరు.
ఆధుత్వము—కేరీయకు నీదేశీయ కార్మికుల నెచ్చులందు
లెచ్చుచున్నాను?
సా:—మెదలమోలార్చుక అట్టిగనుండి పిలవించితిమి.
కాని వస్తువులకు ప్రాంతములలోనివారికి కొంతకొంత
నొసగి పకలలో నియమించుచున్నాము. ఇందు మోలార్చును
ఉత్పత్తి మోలార్చును తయారుజేయుట కక్కడ కాలమువలన
ములేదు. వాల్ల లేక ఆరునెలల కేరీయకునెచ్చుచును.
ఆధుత్వము—సామాన్యముగా మీ కంపెనీయందు వృధావ్య
యము ఎంతయందును.
సా:—కొంత వృధావ్యయము కలదు. దాదాపునూటి
80 వాసము నందును.
ఆధుత్వము—వృధావ్యయమును తగ్గించుచుండుట ఎక్కువ
అభివృద్ధిగానినాదు
కళిగారు:—రక్షణము నొసగుటచే, ప్రస్తుతమున్న
అలంకరములెల్లు తొలగింపును.
సా:—స్టీలుకార్పొరేషన్ల పరిశ్రమలేది వియ్యక్తమునందలి
భాగము పోయినచో ప్రత్యేక భాగములు అనుచుటకు దొగ
లదు. ఇది దేశమున కర్తవ్యతాపర్యవేక్షకుల పరిశ్రమ అన్నిటికి
మూలాధారమైనది దీక్షింపరచుకొనినవలెను. ఈ పరిశ్రమ
సామమున కొంతకాలము నెలకొల్పి చాలాలో సరిపెచ్చుకొనుట
కు నీలవారు విదేశీకార్పొరేషన్ల ప్రోత్సాహపరిచినను అవశ్యక
తను తీర్చాలగు.
కా:—ఎంతకష్టమున నైనను అంగీకరించి దీక్షింపరచి
కలెక్టరు మీరుచెలిపిరి?
సా:—వ్యాపారముకు కొంతకష్టమును భరించియొనడు దీక్షి
రక్షణము నొసగుటలేదు. ఈ పరిశ్రమ ఈ దేశమునకు కీర్తి.
మేముగూడ రక్షణము తాత్కాలికముగా మాత్రమే. ఈ దేశ
యందు తరీఫీలుకలెక్టరు, అధికమును సురక్షిత జేయవలసియున్నది.
ఇందుకు ధనమువలెనదు.

చక్కని అచ్చు, బైండుగల భారత భాగవత రామాయణాది సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథము లన్నియు లభించును.

నాభా మహాఠా

దేశీయ నాయకుల దీక్ష

అకాలీలను నాయకులు ప్రశంసించుట

నాభా సత్యాగ్రహము ధర్మపాఠము

దేశభక్తుడగు నాభా మహాఠాను అధికారమునండి తొలగించుట చాల అక్రమముగాన మరల మహారాజును రాజ్యాధికారమును నమోదించుట దీని ప్రశంసించుట అకాలీ సోదరులు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుట చాల ప్రశంసనీయము. వారి ప్రయత్నము ధర్మప్రయత్నము. అకాలీ కట్టుబాటును దీక్షయును చాల ప్రశంసనీయమును మేము మహా పూర్వముగ జేరిన సహాయమునందుట సిద్ధముగానున్నామని మాలానా మహాత్ముల శ్రీమతి శ్రీమతి, దాక్షిణి కింద, వారి అజ్ఞానము, దాక్షిణి అజ్ఞానము మున్నగు పలువురు నాయకులు కలిసి వార్తలను పంపిని లాహూరు నేమను పత్రిక ప్రకటించినది.

ఒక విచిత్రమైన కథ

మాటలేలో తిరిగివచ్చినది నివసించుచున్న ఒక సింహ శత్రు యుద్ధాత్మ అశ్వశిక్షకులను గురించును జరిగిన యుద్ధము. మాటలే వాస్తవ్యులగాక లోబో, కాడీ చేతుల నుండి గూడ జనుచున్న అమెను మంచిచెడ్డ అనుచున్నాడు. అట్టి మేనల్లు 1922 జనవరి 26న తేదీని చనిపోయిన. అమె దయ్యము యాపిల్లకి క్రిందటి జూలై నోకాడు కలలో గానించెను. అదయ్యము యిప్పుడో బుద్ధియైనది. అట్టి అమెలో ఉపదేశము జేసినది అపిల్లకిలో జేప్పెను. ఈపిల్లయు వ్యక్త యేతన్నుండిగిన జబ్బు జెప్పెను. ఈ క్రింది విధముగ ప్రకటించుట యేర్పడుచున్నది. ఒకటిలో మధ్య నోక చిన్న పిల్లాయునుచును. దానిని నోక బైబిలు గ్రంథము చదువు. తెలియకను చింతించును. ఎంతైనా ప్రశ్నలకు తీరువులు కానలేనవిగాన వానినోక కాగితమున వాని ఆకాగితమును కనులలోపెట్టి నీలజేసి అమెను బైబిలులో నుంచుచును. అప్పుడుపిల్ల ఇ గ్గిను అక్షరములన్నియును చెప్పుట మొదలు. కొన్ని అక్షరము లన్నప్పుడు పిల్లాయును. అది ధముగ వాక్యము పూర్తి అగు ఏర్పడుచుంది అయిదెప్పుటయు, వానికి ప్రత్యుత్తరములు సరిగానుండుటయు తుట్టించెను. ఈవిషయములను కామ్రానుగాని ఆధ్యాత్మిక మానసిక విద్య గాని యెరుయిన రాదు. అక్షరము జెప్పినందుల కామె యెరుయిన దెబ్బలుచున్నాడు.

సి. ఆర్. నాయుడిగారి కర్మలసము

బెర్హా

బెర్హా మిత్రమండలివారి యాజమాన్యమున వాణిజ్యమున నాటకములను దొక సభవేసెను. రావులనాదరు యం. గోపాలస్వామి మొదలగు అధ్యక్షుల హాజరైరి. సి. ఆర్. నాయుడుగారు విజేతము లందరి భారతీయుల స్థితియు గురించి గొప్ప ఉపన్యాసము చేసెను. అధికారియగు భారతీయులు అధివినుచున్న బాధలు గాంధీమహాత్ముడు మానసిక మార్గము, బ్రిటిషు వారి అక్రమవిధానమును వివరించిరి.

సురమంగళమునందు గొప్ప వర్షము

సేతు 21 నెల:—సుర మంగళమునందు గొప్ప వర్షములు కురిసింట్లు జరిగినవి. చాలమంది ప్రజలు సంతోషించి సేతునకు వచ్చుచున్నారు.

1. Wanted:—Energetic agents, in all important cities and towns of Tamil districts, Mysore, Andhra Desa, Hyderabad, and the West coast to represent "The Business Directory of India, Burma and Ceylon" Salary or liberal commission or both according to business guaranteed. Small cash security essential for selected candidates.

Apply to

K. A. Hebbar, Sole Proprietor,
The Business Directory Co.,

15, Angappa Naick Street MADRAS

శాసనసభా ప్రవేశము

కాంగ్రెసు నిర్ణయము

ఇక బారిపడిపోవుటయే

సంస్కృత శాసనసభలో ప్రవేశించుట కంగీకరించి. తద్విరుద్ధముగ ప్రచారముజేయుటకు త్యజించవలెనని, నిష్కారముగ అసహనమునకు అసహాయోద్యమమును భారపోసెను. దౌర్జన్యము, అశాస్త్రము, అమానుషము, నిష్పంథము మున్నగు వానికి అనుకూలించి దేశపుటను కదిలివేయుటయే దేశముకొరకు స్వరూపము అనుకోవచ్చును. ప్రతివారును ఆత్మగౌరవము సామాన్యభావము నీ విధమున, ఆత్మనైవ్యమునందును, దేశముయొక్క నైవ్యమునందును పాల్గొనవచ్చునని దేశముగీరించిటుల విశదమైనది. స్వయం సహాయము, స్వీయాభివృద్ధి అను మాటబోయి, దేశము మరల వెకటిసహకారము, సుకమవిధానము, ధైర్యము కన్యములకు నెట్టి తయారైనది. వ్యక్తిగత క్రమార్థములకు తన్ని భావమునకు పనిజేయుచున్నామనో జేకుండే యుండునని దేశము కనుగొనినది. భక్తులను రావబాటును ప్రవేశపెట్టడం దానికి సమయానుకూలమును విశామార్గమును దేశము జేరవలెనని కాంగ్రెసు హితమునగా. అధికారవర్గము భారతదేశములో శాసనసభల నిర్మించి అదియే తమ కడుగు దిగునటుల జేసికొను నంతటి పొరబాటు జేసిరిని అదయను విశ్వసించిరి. ఇదియగాక పాశ్చాత్యరాజకీయ సంకల్పమార్గముల వానిని స్పష్టించి నిర్దేశించివారికి జయించును అట్లు వాడు లోనైరి.

ఈ కాంగ్రెసు నిర్ణయము యొక్క అవధిగాను, అయ్యు క్షణము నున్న అట్లుగలయుండుట గల్గిన కారణములను నిష్కామముగ జెల్లించుటయందుకు భరితమును నది కాలోచించినచో దానినందరును అగీరించి సాహజురీ జూపవచ్చును. శాసనసభా బహిష్కారము అసహాయోద్యమము నుదోధర్మముగాక, ఒక అశయని దెల్పి. ఈ శాసనసభా ప్రవేశిత్వమును పురోహితులగు మాలానా మహాత్ములీగారు త్యజిరేకాభిప్రాయమై, శాసనసభా బహిష్కార ప్రచారము కాపియుండు దౌర్జన్యము అసహాయోద్యమమును భర్త వర్ధమని, గాంధీమహాత్ముని యెడభక్తి హింసకను దెబ్బనుగించు అగీరించిరి. తీర్మానము ప్రభుభాగమునందు "అసహాయోద్యమ నిర్ధారమున అంగీకరించుటను మరల భర్తవచ్చును" అనియున్న మాటలు, శుద్ధతకు వాక్యములు నలయును ఎన్నికలలో పాల్గొనుట అనుజ్ఞానగీసలుట, గాంధీమహాత్ముని చేత జేర్చుట యొకటి మహావ్యవస్థ మనకు యును! 'మ', అ తరగికాడేము అన్నవారి యెడవాసిన ఉదారభావము, రాజకీయ భక్త్యమును న్యూకలో దెల్పిట్లున్నది. ఏల యనగా, కాంగ్రెసు తీర్మానములు మరల విరుద్ధములుగ నుండెననిగా, వారుల అంతరాయములను నిగిని యెవ్వరును దుబంధరై. శుభ్రముగా దానిము లేకుండ శాసన సభా ప్రవేశమున భర్తవచ్చును దొలగింపుదెనని అగీరింతుక, నిరంకుశవాదులును కాంగ్రెసు ఉత్తరవులు తమవ్యాపకములకు విరుద్ధము: నున్నపుడు బద్ధముగా మని తిరస్కరించినపుడు వానికి లొంగుటకు అసహాయురచ్చి గావున అసహాయోద్యమ నిర్ధారముల తిరస్కరించినటుల అగీరింతుక, కాంగ్రెసు ప్రతినిధులయే మేమోద్యమము వ్యాపారములు జేసికొనుట అతమును విచ్ఛిన్న జేసిరి.

కాంగ్రెసు కార్యకర్తలు మరల అసహకారము నండి సహకారమునకు మార్చబడెను. వారి అసహాయము అసహాయము గాంచెననిగాని, శాసనసభలో సహకారము జేయుట కనున స్వరాజ్యముకొరకు తయ్యమిగానయే మాటయనుతేను. గాంధీమహాత్ముని నిర్మాణకార్య ప్రమేయ స్వరాజ్య సంపాదకు తీర్మానము అగీరింపుదెను. విను అందు మధ్యయు ఎన్నికలలో పాల్గొనుట జేయుటగా మే గట్టి జేయుదెను. శాసనసభలను మాటించు నుద్దేశము దురయోగమనియు, అసహాయోద్యమము గాదనియు నిశ్చయించెను. వివరములై అయింకము లేకుండయే, గాంధీమహాత్మునకు మహాపరామర్శ గానించుదెను. కాతీయాత్మ పాశ్చాత్యమునకు భయము మార్గమునకు మహాపరాధము గానించుదెను. ఈత్యక్తియును విల మొగ్గులు అన్నియును, వివరములు అనుపేరవ్యాపకములను చదువుచి. ఈ వివరములను శాధారముజేసికొని, అసహాయోద్యమమును మారుతము ఎన్నికలలో పాల్గొనుట. ఈ వివరములను కొరకు అసహాయోద్యమ భక్తిలవాదు తమ ప్రాతినిధ్యములను నిర్ధారించుట త్యజించి లొంగిపోవలసి

వచ్చును. ఈవివరములు రాజీ తీర్మానమునై శాధారము జేయుదు. అయ్యది అయ్యది బహిష్కారప్రచారము జేయుటలెనువారి వాదములను కొట్టి వేసెను శాసన సభలో సహకారము జేకువలెనని విషయములన్నిటిని అగీరించెను ఈ వివరములు కలన శాసన సభలో చర్చించి తీర్మానము వ్యాస వాదములను వోక చెప్పెను సాహిత్యమును సత్యాగ్రహమునందును నాయుర్లకు యంత్రాయర్ సేతుల మంది బల్లెలులు. సంకను నిర్మాణ కార్యము జేయు వారలకు యుద్ధ వర్ధము: అయ్యుటయు జేయుల్లలో రాళ్లగట్టుటయు తుట్టించును.

కాంగ్రెసు ప్రజాము లేని రాజకీయ చింతించు యెడ మాటలలోనికి దీసికొని పోవు ప్రపాతములో కాలు పెట్టిరి. ఇద్దరు సత్యాగ్రహము మున్నగు వానినై కట్టుబాటును వర్ధము జేసివేయ ప్రయత్నములు జేయుచును కావున అసహాయోద్యమమున కవధి మరల అగీరించిన వారు తమ అంతరాయత్యములు కనుకలము: తనిజేయును! ప్రస్తుతము కాంగ్రెసు వర్ధవారములను సహకారమును నమ్ము వాచేరులలో కదిలి పెట్టుటలయును అసహాయోద్యమమునందు నమ్మకమును వారి వాదము స్యాత్యక్తియునై కాంగ్రెసు నిర్ధారమునందు, శుద్ధము అసహాయమును మరల ప్రవేశింపబడు ప్రవాళి ప్రాణమును కేరి దీక్షరము జేకు ప్రయత్నంప లయును. సర్వము.

ముద్దులయూట:—ఇదియొక తెలుగుపత్రిక, శాస్త్రసభమును పోషించి వృద్ధిసేయుటకొర కేర్పడిన చక్కని తెలుగు పత్రిక వెదాపురమునండి ప్రముఖులగు వడ్డి శ్రీరామ మూర్తిగారి సంపాదకత్వమున వెలువడుచున్నది. ప్రస్తుతము మా కీపత్రికయొక్క 1,2,3,4,5 సందికలు విమర్శకర్తల గూ కావ్యాలయము నలంకరించిన. పత్రిక సర్వాంశంపూర్ణముగా వెలువడుచుండుటయే గాక మహాపరాధమును పరవాళి లావమును విజ్ఞామును చేపూర్చి లిగిన యంకములెన్నిన్నయో ఇందు సరిగ్గుచురీతిని ప్రకటి పడుచున్నది. ఈపత్రిక సలో ధికమగురీతిని ఆంధ్రపాఠశ్రవశేవన చేయుచు ముద్దు: మూట యన్న చేకు సార్థక మొనరించు గాక అని కోరెము.

బొంబాయియందు గొప్ప వర్షము

నాల్గుగులలోతు జలప్రవాహము

బొంబాయి, నెలెంబరు 20:—ఈవిషయ మధ్యస్థము నుండియు నీపట్టణమున గొప్ప తుపానునకు గురినెను. సాక్షాత్కరమునకు కుంభవృష్టి కురిసెను. గొప్పగారి అతిభయతో వీరెను. పట్టణమున రాకపోకల వ్యాపారమంతయు వాగిపోయెను. సాక్షాత్కరము పరిసరపట్టణములను జనురెల్లను మోటునవర్షమును అగిపోయెను. ఒకవ్యక్తి ఎత్తెక్కిర సున్న గూడ వాగిపోయెను. చాల రాకపోయె: తరువాత తిరిగి రాకపోకలు ప్రారంభించుడెను. వీరులందు నాల్గుగులలోతు నీల నిలచెను. (ఆంధ్ర)

బొంబాయి గవర్నరు

కర్నూలు లెస్లి విన్సెట్ గారు ఇండియాను నవంబరు 22 తేదీని బయలుదేరెదరు.

కంభం, తార్లపాడు, గుంతకల్, బెజవాడల వర్షములు మార్గము సరిజేతులదెనయను రైల్వె తిన్న నడచుచున్న విషయం కంభము డి. టి. యస్ గారు లెస్లి వార్త నుండి.

రెస్టి నెంటు కలలు కల్గిన్న మోముకేను శుక్రవారమున విరాజింపబడును.

వీరమాయందలి యునైటెడు సర్వసేను కట్టువారు ఇల్లో బరు 4 వ తేదీన 40 ఎవర్లముక్క గాను గారికి వీరమాయ విందు నొసగెదరు.

వీరమ, నెలెంబరు 20:—నిన్ను విక్రేక కార్యములకు సంబంధమును పదితరువు కు రాజ్యపరిధిలో నొసగెదరు. బహుమానము కలము ఇ.ఎమ్. పాపానుగారి పట్టణము కొనబడెను.

కలకత్తా, నెలెంబరు 20:—లలకత్తానండి రాజీనీబొగ్గుల వారిల పము నెగుమతి జేయుటకు గా నోక కంపెనీ ఏర్పాటుజేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి "కాకత్తా" పత్రిక దెబ్బలుచున్నది.

ప్రజాస్వామ్యము

నాయకుని లక్షణములు

మదరాసు పత్రికా కళాశాలచారిత్రక సంఘము ప్రజాస్వామ్య పత్రికా కళాశాలలో నొకరుగండిన ఏ. రామస్వామి మొదలగువారు. "ప్రజాస్వామ్యమునందలి వాస్తవికత" అను వివరమునుగూర్చి పచ్చయప్పహాసనాదు నిన్న సాయంత్రము 4-15 గంటలలో ఉపన్యసించిరి. పచ్చయప్ప కళాశాలాధ్యక్షుడగు ఎం. రత్నస్వామిగారు ఆగ్రాస బాధిష్ఠ్యము వహించిరి. కవులు కవిత్వము విద్యార్థులు హాసరైరి ఉపన్యాసకుడు భారతదేశములోని యంతయును హాసరణముగా గ్రహించిన వివాదాంశములను నులంఘించి ఉపన్యాసమును నుండిన పాత్రికేయ చారిత్రికాంశములను చూపించెను. కవుల గంటలకు వేగమున.

ఉపన్యాసకుడు

ద్రోహపూర్వకముగా రామస్వామి మొదలగువారు ఈ యుపన్యాసము నొసరి

ఈ సందర్భమున విద్యార్థిగారు. తత్త్వజ్ఞుల కాత్రుమును పరిచించి వాడనగాను. రాజకీయ కాత్రుమును పరిచించినవాడనగాను కాను. సామాన్య అభిప్రాయములను తెలుపుచున్న వాడనగాను. ప్రతి దేశమునందును హయాజని కరించుటయందు గొప్ప జాకర్యము యుండునను. రాజు పరిపాలించుచే దేశములందు నాయకత్వము అక్కరలేదు. రాజు ప్రజలకు నాయకుడు. అతనిని ప్రజలు పరిపూర్ణ. సంపూర్ణముగా పుష్కలమున ఆశీర్వాదము అర్పించుచున్నాను. కనక నాయకుని కరించు అనుపరము అట్టిదేకను అందు లేదు. ప్రజాసంజ్ఞకు, ప్రజాభిప్రాయము నెఱవేర్చుచున్నాడై, రాజ్యాధిపతిగాను జహించురాజే అట్టి దేశములందు ప్రజానాయకుడు. నిరంకుశాధికార పరిపాలనల దేశములందును, ట్టిదలేదు. ప్రజాభిప్రాయము నెఱవేర్చుచున్నావారు. కని నాయకత్వమునందలి లక్షణములు ఆపరపాలన లక్షణములు. వారి స్థానమున కాలక్షణములు సుచా జములుగావు. నాయకుడు ముఖ్యముగా గా కలసి నది ప్రజాస్వామ్యదేశములందే. అతడు సామాన్యముగా క్రమమార్గముల నడపుత. ఆమార్గములనువచ్చునది మెప్పుడై నకలిగినవలగును. కాని ఆమార్గముల నుకరములైనను అక్రమములైనను, వాని యందు ప్రజలను నడపుటకు ప్రజాస్వామ్యములందు నాయకుడు చూడవలెను.

వార్తాపత్రికలు

కాని ప్రజాస్వామ్యమునందెట్టి నాయకులందరైనను, వారి లక్షణములెట్టివి. అనునీయంతయుల నాలోచింపవలసియున్నది. ప్రజాస్వామ్యమునందు వార, ఉపన్యాసము, ఉపన్యాసాధికారి, వీరిని సంభాషించుచున్నాడు ఈసందర్భమున నాలోచింపవలసియుండును. కలముయొక్క ప్రతిభనుగూర్చి యంతయు ప్రశంసించియుండి. వాస్తవమైననుగూర్చి, సంజ్ఞము, క్రమం చుకొనవలెట్టి మార్గములైన కలగింపగలదు వార్తాపత్రికల కెంతయే పనులుచేయవలెను. నాయక దేశములన్నిటియందును, వార్తాపత్రికలు ప్రజాసంజ్ఞకును ముఖ్యముగా బహుశా పుష్కలముగాను. రాజ్యాధిపతిగూర్చు వార్తాపత్రిక లోకమునందు కాన గుప్తియను. ఇంకొకటి కాలములోన పటాపంచలముగాను. ప్రభుత్వములను వార్తాపత్రికలు కల్పించుచున్నవని. కానికలి పలుకుచున్నది, అంతకీర్తియులవు. ప్రజాస్వామ్యమునందు స్వాధీన దేశములందు వార్తాపత్రికల కట్టి సామాన్యముల కలగవలెను. కాని అంతర్యంతమున, వార్తాపత్రికలు దేశమును నడుపుచు యున్నవని. కలికాస హాసకు ప్రజాస్వామ్యమునకు నాయకుడుగ నుండగలదని యూహించవలెను. పత్రికలు ప్రజాస్వామ్యమును తారుమారులు చేయగలిగినను, సంపాదకులు నాయకులుగావలెను. పత్రికల గ్రామీణ శీతార్థముగ పరిగణించవలెనను. వాఖ్యముగ విద్యాగంధ మెందుని జనపములకు దేశమునందు పత్రికలు వ్రాయుచున్న వేదాంతముగ భావి పుడు చుండును. వానిని ఖండించు వారులే. ఖండించుటకడను సాహసీపరు. అయిననుగూడ, వానికనాయకత్వమునకు గిన్నయంతయులేవు. నుంచి వాగ్దండీగల వాడు. వానిని ట్టివారిని ఆకర్షించగలవాడు ప్రజలను ముడుచుకొను నుత్సాహపూరితుల చేయగలవాడు ఏదేశమునైన ప్రజాస్వామ్యము గిన్నయంతయు నుండదు. ట్టిమొదలను ఎట్టికార్యములను తన వాగ్దాటికలను, తనయుపన్యాసమును హాసమున, సాధించియుండలేదు? తోమునగరమున నీనీరొట్టినది. తి

క్షమాగనుండెను. ఆతనియు కన్యాసముల వలన ప్రజాపరిపాలనమునందెట్టి మార్పులు కలిగి యుండలేదు? వార్తాపత్రికలు, కానసంభలయందు జరిగి యుపన్యాసములేగాక, వెలుపలి యుపన్యాసములును, వార్తాపత్రికలు ప్రజాస్వామ్యమునందు జీవకళగనుండును. ప్రజాభిప్రాయముని కల్పించునటు నిష్కవము. నూతనపథుల కర్మము తీసుకుందియు ప్రజాభిప్రాయమును ట్టియే ఉపన్యాసమునకిగాని, సంపాదకునకిగాని వాని యుపన్యాసమునను వలననే, వాని వారతవలననే, నాయక లక్షణములు సుచా జని ధములుగావు.

సుశీలత్వము, విశ్వాసార్హత

నాయకునికి ఉండవలసిన లక్షణములలో మొదటిది సుశీలత్వము. వానినిబట్టి మిగిలినవన్నీయు అనుసరించుండును. సుశీలత్వము ఎప్పుడు లోపించునో, అప్పుడాతని నాయకత్వము ముడుచుచున్నట్లు యాగును కానికేవలము సుశీలత్వము ప్రజాస్వామ్యము సంపూర్ణముగా నుండదు. వానినుండి లోపము. ఆనాయకునియందు సుశీలత్వమునకుతోడు విశ్వాసార్హతయు నుండవలెను. తాము విశ్వాసముంచదగిన వ్యక్తి యాడను చిత్రకాళి అనుచునట వుండలెను. కన్యకాశ్రమమునందు, కనుకు దిగులు తేటగ నుండ నయిన మార్గముల నడపు వాడేదను నాక నాయకుడు అనుచునటయందు కల్పించు నట్టివాడుగ నుండలెను దేశభక్తుని నుండలసిన యంతయులని యే. ప్రజాస్వామ్య నాయకులలోను ప్రసిద్ధుడగు గ్లాసెట్టును మహాకీర్తియు జీరియును వాడును నుమారు ముప్పది సంవత్సరములకాల మతడు ప్రజానాయకుడుగ నుండెను. ఏమి? అతనికి నిరంకుశమును వాగ్దాటి యుండెను - వాస్తవము. అతనివార్తాపత్రికలు ఉపన్యాసములుగాని, బట్టెలు ఉపన్యాసములుగాని, ఎన్నికల సమయమున నొసగి యుపన్యాసములుగాని, గభీరమునందెడి. ఆతని వారతయున్ననో, ఎట్టివారి నైనను అన్నియు పుట్టించుటయే నుండెను - ఆతని వారత, ఉపన్యాసములన్నను, సుశీలత్వమునందు - యంతయు కొన్ని కలిసియుండునెను. అయే సుశీలత్వము, విశ్వాసార్హత. ఆతడేకాన్యమునకింను, చిత్రకాళికి చేయుచుండు వాడు. అట్టి నిష్కలంకమున నడచుచు ఎట్టి నాయకులైనను కొంత కలిగింపవలెను. అతని పక్షమునా రెప్పుడును ఆతనిపై అధారపడియుండ గలిగియుండిరి. ఎట్టి కంకన విచారమునలేక ఆతనిని వాంఛనరీ పరిగణించెను. ఆతడెప్పుడో పారదేశియు అనుచునట తోచిన తోచి యుండవచ్చును. కాని ఆపారవాటు మనో నిర్లక్ష్యమునబట్టి యుండవచ్చునెగాని చిత్రకాళిలోపించి యుండదు. అతని కనువార చర్చిలుగారు (కన్యకా చర్చిలుగారి తల్లి)గోకతాబ్దమున నొకగొప్ప రాజకీయనాయకుడుగ నుండెను. అని కనేకసంగతులుండెను. మిక్కిలి ధైర్యుకాళి. కను. ఆతడు ఉన్నా ధీరాగ్రామము కాని ఆతనిద్ద ఒక గొప్పలక్షణమునా లోపించెను. అదియే విశ్వాసార్హత. ఆతడేమూలములనుసరించినో, ప్రజలకు తెలిసినదిగాదు. అతని నాయకత్వము చాలకాలము నిలిచినదిగాదు. ప్రజాసంజ్ఞకునుండి నిమిషముగానే ఆతనికేవల మరల వివరించినదిగాదు. చర్చిలుగారి పిమ్మట ఒక అయింపునాయకుని వ్యవ్రాంతమును వారము. గోకతాబ్దమున పార్వతి అయింపువారి కేవలమో సమానముగ నుండెను. ఆతడు పార్వతి మొదలు ప్రతిష్ఠంభనలన్నింటినను, వెలుపలి ఆదరును ప్రతిష్ఠంభనల కల్పించి టి వారు. ఆతడొక్కమారు కలయూచిన వెలుపలి వలకులొది మందియ నుచుటెట్టి కార్యములైనను చేసెడివాడు. దురదృష్టవశమున ఎదోయొక సందర్భమున ఆతని కళ్యాణి కలిగెను. వెలుపలి కడ చర్చిలుగారియను. మరల నాయకత్వము ఆతనికి లభించినదిగాదు. ఆతనికేక లక్షణములందెను కాని ఒక్కలాకము వలన నాయకత్వము నిలిచినదిగాదు. తోమ్మరేమహాకీర్తియు వివరించును అట్టిదే. ఇంగ్లాండులో ఈతడెన్నియో యదుభక్తకార్యముల నొసరించెను. ఆతడును గొప్పరక్త. అతని క్రతిభాతియములను సచిరకాలములోన క్రధాన ముక్రి పదినినూడే నలంకరించెను. కాని ఆతనియందును ఏదోయొక కొంతయుండెను.

ప్రజాశక్తి

నాయకులలోపలులను వారికొకటను ప్రజలు ఎప్పుటి కన్నడే తెలిసికొనుచుండురు. ప్రజాశక్తి మూర్ఖపు కట్టుకతో గూడియుండును. పట్టికట్టు కలదు. నాయకునియందు దోష్ట అగునయిన్నను, ప్రజాశక్తి సహించుకలదు. ప్రజాస్వామ్యమును మించిన దుడుకు బోకు యజమాను డుండదు. ఇట్టి దుడుకులను, కట్టుకల, క్రికొక్క సమయమునకు కలిగియుండవచ్చును. కాని కొన్నిసమయములు, నెట్టిగంటల ములైన గజగతమును. నాయకత్వమును అతడించినంతమూతమున అది లభించు. అదిఒకపరిమితిగాదు. వ్యక్తియొక్కతనము

వ్యవధివస్తును. నాయకత్వము దానియంతట అదియే ప్రజలచే ప్రసాదించబడును. కలదన్న పోవునదిగాదు. గ్లాసెట్టును తనకు నాయకత్వము వలదని ఎన్నిమాడులు కప్పలేదు? కాని ఒక్కమూరైనను తప్పెచో కలదని ప్రజలూకొనెను.

నాయకుని కర్తవ్యము

నాయకత్వము లభించినపిమ్మట, ఆతని కర్తవ్యమేమి అని యాలోచింపవలెను. ఆతడు ప్రజాభిప్రాయమును కలుగజేయువలెను. ప్రజాస్వామ్యదేశములందెల్ల, పక్షముల యేర్పాటులను నిర్వహించుచున్నది. పక్షముల విధానమునందు లోపములుండెను నుండుగా. కాని అంతకన్న, శ్రేష్ఠతరమైన విధానమును సృజితమును కనుగొనవలెనను. పక్షవిధానముననే, మహానీయులు విమర్శించిన శీసెరుగుచును. పార్వతి కర్తవ్యములందు దానిని తీర్చుచు విమర్శించురు. పార్వతిపాయములు తీర్చుచు గావు. ప్రజాసంజ్ఞకును పక్షవిధాన నిష్కడ కలన నిర్వహణ నుండక పోవచ్చును. వాతంతకు అది కక్తకలిగింపవచ్చును. కాని ఎన్నికలములను ప్రజాస్వామ్యపరిపాలనయందు ఆచరణయొక్కమైన విధానము పక్షవిధానమే అని యంగీకరింపక తప్పదు. ఎప్పుటికినీ నడచుచుండు దీవిధానమే. ప్రతివ్యక్తియు తనపక్షమును ట్టియాలొచించు కొనుచుండును నాయకుడు తనపక్షాభిప్రాయమును కేంద్రీకరించుచు, వత్తుకేయొక్కట్టిని ముంచుచుండును కాని తనపక్షమున కన్ను తనదేశము ముఖ్యమున ఏ నాయకుడును సురకరారు. మరల వాడు. ప్రతినిమిషము నాయకుడు ఈముఖ్యమునకు తన్నుక గుర్తింపవలయును. ప్రజానాయకుడు ప్రజాభిప్రాయమును కలుగజేయుట యవసరమున చెప్పి యిట్టి, ప్రజానాయకునికి నిరంకుశ కర్తవ్యముల భేదమును ఆలోచించిన చాలను. నిరంకుశ వ్యక్తి సర్వవారిన బాగోగులకు బాదుకొనునెగాని ప్రజాభిప్రాయము ట్టిక కనుగొన నొల్లదు. కనుగొనదు. కాని ప్రజానాయకు డెల్లుగాదు. ప్రజాభిప్రాయమే ఆతని యభిప్రాయము. గొప్పనాయకులందరు ప్రజాభిప్రాయమును కలుగజేసినారు. ప్రజాభిప్రాయమును గవరించినారు. గ్లాసెట్టును మహాకీర్తియును ప్రారంభదేశముందు మై నాటికొనెను. అందుని లక్ష్యములములొనే తన వంకకార్మిండు కొనెను వరిని తనపక్షములోనికి చేర్చుకొనెను కానియట్టి నాయకులుండుట చాల అరుదు నీటిపై కడలు చిన్న చిన్న యలలను కట్టుకొనుట నులభము. ఉదాహరణముగ ప్రజాసమాదాయము ననుసరించుట నులభము కాని ఆప్రజాసమాదాయము సదచమార్గము నరియై ది కాదని వారికి నచ్చజెప్పి యుత్తమ మార్గమునకు వారిని దిప్పుట కష్టతరము. తర్కవారమే ప్రపంచమునకు లాభకారి కావలెను ప్రజల ట్టిదేశముగలిగించుటయు కొన్ని సమయములందగరముగ కనిపించవచ్చును కాని నాయకుడు ఉచిత బతిగలిగి ప్రజల యుద్దేశమును వెలుపల ప్రసరింప నీయకుండ కాపాడుచుండలెను. వారిని యైన మార్గమున నుంచవలెను. అట్లుగాక, వారియను కచ్చిట్లు తానుండెడి వారిని సడచవచ్చిన, వారుంటు కొక్కసరిధముగ కార్యవిధానమును మార్చుచుండురు. అంతియగాక, వెట్టిత్తి, వాగ్దత్త నెరుంగని ప్రజాసమాదాయమునకెదురే ట్టిబామ్మ యుపాపును.

ప్రజాసమాదాయమునై వలమారు ఆలోచించబడెడి సీరములు కొన్ని లవు. కృతజ్ఞతాలేమి వానిలో ముఖ్యమైనదే. నేడు నాయకుడుగ నుండు వానిని, నేడువారిచే పూజింపబడు వానిని, రేపు అవల ద్రోయుచురు. వానిని సరకు నేమును కాని కృతజ్ఞతాలేమి ప్రజాస్వామ్యపుదేశములందెగాక రాజుచే పాలింపబడెడి దేశములందును నుండవచ్చునని నే నూహించును. నాయకునికి, నాయకత్వమునకును పరిమితియుండును. నాయకుడుగ నుండువాడు ఆపరిమితి తెలియించదగినను. లేకున్న, ఇష్టమువచ్చిట్లు విశ్వభింధి, మరునటిదినమే పదమృతుడగును. ఏలలన ప్రజాసమాదాయ సామాన్యముగ తమ నాయకులయందు ప్రీతి కలిగియున్నంతకాలము కలిగియుండి. కలాలను తిరుగబడుటయు, కలిగియుగ నుండుకయు, సహజము. (వార్తాపత్రికలు)

అధ్యక్షుడు

పథము ముగింపుచేయుచు, అధ్యక్షుర వహించిన ప్రాధానము. రత్నస్వామిగారు రిట్లుపన్యసించిరి. నాయకులను పరించుటయందు ప్రతిదేశమునకును అధ్యక్షులను కల్పించుచుండును. ఇతరదేశములకు నాయకులులేకున్నను, పరిపాలన నడచుచుండునగాని ప్రజాస్వామ్య దేశములకు నాయకులు అత్యవసరము. ప్రజాస్వామ్యమున, నాయకులు తమంతట తాము నేర్చుకువారు కారు. ప్రజలపై వెన్నుకొనబడుదురు. ఎన్నికలనబడుటచే, నాయకులెట్టిమరింత కష్టమును చున్నది. మనచే నెన్నుకొనబడిన వానిని అనుసరించుట కష్టముగ దోచును. ఏదోయొక

అంతర్ముఖమున, ప్రభుత్వార్థకారము కలఁగో, ఏర్పడినవాడు. తన యనుసరించుట నులభిమేగాని మనము స్పష్టించిన వాడు. తన యంతర్ముఖము మనము లోబడుట వోద్యముగ గన్పించుచున్నది. ప్రభుత్వార్థకారమును కలఁగియున్నది, వివేకము, దూర దృష్టి, యుండితిరవలయును. ఈమూడు లక్షణములు నున్నవారే ప్రభుత్వమున నక్కర నడుపవలయును. మన జీవితమునందున్నప్పుడు మన అనుచుకలఁగిన వాడుకుల సంఖ్య హెచ్చుగఁగించుట అవ్యవస్థను కలఁగించును (కరతాళ్యము) వాయువులను ఆ నుచులను ను రిం పు కు న్న వా యు కు లుం డియు లాభములేదు. ఒక మారు వాయువు ని ఎక్కుకొనిన, ఆతివలచులను పాటిచి తీరవలయును. అతడు ఉత్తమ మార్గముల నడుపవలయునని నడుపయ్యెంత కాలమును అతనిని సంజేహించి అతనిని క్రిందకవోలు జూచుట ప్రమాద కరము. వారికేల యవకాశముల నొసఁగరాదు? ఏలన? మనజీవితమున మనకాలియే మానసికముగ మిక్కిలి కలిగియున్నది. మన అపారమగు వివేకము వాయువుల నుడనియును. ఈతెలివి యధికముగ నుండుటచేతనే, ప్రతివాడును తానే వాయువుగ నుండుట కర్హుడనని యెంచుకొనును. ఇంకొకరి వాయుకర్మమును మనము సహించుట అవలయు (కరతాళ్యము) మనము వాయువుల నెక్కుకొనగానే వారికి భయముల గల్గించుట మన ప్రభుత్వమునందు. మనకింత తెలివితలుపులుండవలెను, బుద్ధిమ్యాద్య ముండరాదాయని నేర్పడవలెను అలోచించుకొనుచుండును. ఇంతకన్న మనముకొంచెము మందడుతులమొనమునో, మనవాడుకల కార్యనిధానము విమర్శించి వారికి సంతృప్తికరముల నచ్చియింపడెడి వారి మని నేను తలంచును. మనతెలివియే దుర్బలమైనవలన మనకిప్పుడొకటవలన నడుపుచున్నాము. మనకు రిక్తి బోధించునదేమన మనవివేకమును మనయనుభవమును ఉపయోగించి ఒకమారు వాయువుని ఎక్కుకొనిన పిమ్మట అరిగితి అవకాశములను ఇచ్చి అతని యాదేశములను పాటించుటయే (కరతాళ్యము)

అధ్యక్షుగారిని, ఉపన్యాసకునిని కుడనముల నిర్బంధించి తో నభివ్రుజింపెను.

రాజప్రతినిధికి స్వాగతము

రంగూను కార్పొరేషను ప్రయత్నములు

రంగూను, సెప్టెంబరు 20:—డిసెంబరు మాసమున రాజప్రతినిధి దంపతు లీపురమునకు వచ్చినపుడు తగు స్వాగత ముసకటకు గాను కార్పొరేషను అధ్యక్షుడగు డాక్టరు ఆల్వీ ముర్రేగారి వివిధ సంఘముల ప్రతినిధుల సమావేశము ఈ సాయంత్రం లేర్పాటుజేసెను. కార్పొరేషనువారి క స్వాగతము నొసఁగెరనియు, ఇతర విధములను కార్యములను ప్రజలేర్పాటు జేసవలెననియు, ప్రజ లేతముత్యముతో నున్నను రాష్ట్రము యొక్క ప్రభుత్వ అధికారుల స్థితిగలన గొప్ప స్వాగత మొసఁగవలెననియు అభ్యర్థించి విచారమును దెలిపెను. చాలమంది ప్రజలు ఖుష్యులగుచు పాల్గొని, రాజప్రతినిధి ఆ మనము సందర్శించున పరిచ్ఛేదము నిర్మించెదమని వివిధ సంఘముల కుత్సిత వాగ్దానములనొసఁగిరి. బర్మాదేశపు ప్రభుత్వమును ఏర్పాటు జేయవలెనని నూచింపబడెను. అధికారిగలనుండి ఈ మానవన్నిటిని ఆముఖాపేట్టుటగాను విరాళముల వసూలుజేయుట కొకయు పంపు మేర్పరచబడెను చాలమంది బర్మా జాతీయవాదులును స్త్రీలును సమావేశమున హాజరై, సమావేశమండే త 9 వేల వాగ్దానము లొర్పబడెను.

బొంబాయి గౌరవమేజిస్ట్రేట్ల అసంతృప్తి

బొంబాయి, సె. 20:—బొంబాయి ప్రభుత్వము వారికి 88 గురు గౌరవ మేజిస్ట్రేటులకు, ఒంటిగా కార్పొరేషను విచారింపబడు అధికార మొసగును నుత్తరము ప్రకటించిరి. ఇరువుల గౌరవ మేజిస్ట్రేటులందు అసంతృప్తి ప్రబలెను ఈందఱును సమావేశమై ఇందులకు తమ తీవ్రమగు అసంతృప్తిని దెలిపిరి. గవర్నరు వద్దకు కొందరు ప్రతినిధుల సంఘము గూడ నుద్దేశించిరి. అగ్గిపెట్టె.

లండనునందలి విమానదళసంఘము

అలచాబాదు, సెప్టెంబరు 20:—ఎయరుమాన్ల యి. ఎ. గేముగారు తొలిది కాలములో లండను (దారి విమానదళ) సంఘమునందు సభ్యుడుగ నిలుచి పలుకు విషయ ప్రవృత్తి అంతర్ ప్రావర్తమున నియంత్రణకాఁగనున్న మార్గము నర్ ఎడ్వైను ఎల్లింగుటనుగారు, వారిస్థానమున భారతదేశమును విమానదళాధికారిగ నియమింపబడుననియు “హిమనీరు” పత్రికకు దెలియచున్నది.

ప్రకృతి సౌందర్యము

లాయిదు జార్జిగారి ఉపన్యాసము

బ్రిటిషువారికి హెచ్చరిక

వేల్యులుందలి లాసిప్రెండి గ్రామమున జరిగిన సభయందు లాయిదుజార్జి గారి ఉపన్యాసమిది.

నేనీ గ్రామమునకు వచ్చి 88 సంవత్సరములైనది. ఈ గ్రామమునందలి ప్రభుత్వాంధా గారము వృద్ధులందున్నది తెలిసికొనుటకు సరిసిందియ్యున్నాను. వేల్యు జాతిజాతను కృత్రిమము జాతీయగ్రంథములను మీరు అధికముగ చదువలయునని కోరుచున్నాను. పూర్వము ఈ ప్రాంతములందున్న కర్షకులు కొందరు ప్రకృతి సౌందర్యముల ననుభవించుచు కొన్ని పర్వతములు (వాని యున్నాయి. నేను నిన్నటిదినము గ్రామము వెలుపల పొరుగున్న నదిని చూచితిని. చిన్నదివలన నేను చూచినవిధముననే ఆదిగంధీరముగ వారుచున్నది. ఈ గ్రామమునందు మార్పు కలగలేదు. నదియందు మార్పుకలలేదు. పర్వతములందు మార్పు కలగలేదు. లోయలందు మార్పుకలలేదు. ఇవన్నియు తమ సహజసౌందర్యముతో విరాజిల్లుచున్నవి. ర బోవుతరమువారు ఈ ప్రకృతి సౌందర్యస్వరూప మానందించువిధమున మనము పనిచేయవలెను.

హెచ్చరిక

బ్రిటను జీవితమున పారికామిక జీవితము అత్యధికముగ ఉన్నది. నగరము కృత్రిమమైయున్నది. గ్రామజీవితము తిరస్కరింపబడుచున్నది. గ్రామజీవితముపట్ల పౌరుల కింకను అధికముగ ఆభిలాష ఏర్పడుట అవసరము. ఇప్పుడు ప్రజలదృష్టి యంతరము నగరములపై యుండుట సంకోచకరముగ వినుటయుకాదు. ఈవిధమున గ్రామ జీవితాభిలాష జీవించుట అగ్రవాదకమునీ నేను ఎన్నియోపర్యాజములు ప్రకటించి యున్నాను. పరిశ్రమలందు గొప్పనగరములు యావత్మును ఆక్రమించుచున్నవి. పరమేశ్వరుని స్పష్టి సౌందర్యమును చూచి ఆనందించుచు జీవితముగడవలయు నను వాంఛ యావత్ముల కిప్పుడులేదు.

కరిస్తితుల్లుండుట వేల్యునకు శుభనూచకము కాదు. బ్రిటనుకు శుభనూచకము కాదు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు శుభనూచకములేదు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు ఇది శుభనూచకము లేదన మానవగతికే ఇట్టి కరిస్తితులు శుభనూచకములు కావని వేరగచెప్పల అవసరము.

పూర్వము గ్రామ జీవితము అన్ని విధముల ఆర్థిక పరితాప నందెను. గ్రామములు ఇతరలపై దేహికి ఆధారము యుండెడివారుకారు. తమ గ్రామమునకు కావలసినవారినన్నిటినిజాతీయముచేసికొనుచుండిరి. క్రమములు, సాధనములు, అచరము జీవితమునకు అవసరములన్నివస్త్రులు గ్రామమునందే కియును అచుచుండెను. ఎవోకొన్ని సరకులు లేకుమట పొగాను ఇటివంటివి మారితము ఇతర ప్రదేశములనుండి వచ్చుచుండెను. ఈ విధమున ఇతరులపై ఆధారపడక గ్రామములు తమ జీవితములను పూర్వము గడపుచుండెడివారు ఇప్పుడెన్ననో పరిస్థితుల్లుయై మారినవి. మీగుడ్డలను మీరుతయారు చేసికొనుటలేదు. ఈ గ్రామపు నేతృత్వము అంత యుండినది. పరిశ్రమలన్నియు నగరములకు వెల్లి నది. ఈ ఒక్క గ్రామమును గురించి నేను మాట్లాడుటలేదు ఇంగ్లాండునందలి ప్రతి గ్రామము నుడను పరిస్థితులపైయున్నవి.

గ్రామజీవితమును కృత్రిమములు అత్యవసరము. లండను మాంబెట్టు లిదగలములు మున్నగు గొప్ప నగరములందుండు వారా ఇప్పుడిప్పుడు గ్రామముల ఆకర్షణతను ప్రసించుచున్నారు. నగరములందలి జీవన స్థితిని తొలగించు మానోనోత్సాహమును గ్రామజీవితము కలిగించు నను విషయమును విక గుర్తుంచుచున్నారు. గ్రామములందు వ్యాపించియుండు స్వచ్ఛమగు వాయులే కాక ఎచ్చటచూచినను శత్రువాందము కలగలేదు. ప్రకృతి సౌందర్యము మానవులందును మానోనోత్సాహము పుర్రోత్పన్నము. నగరములందుండు పౌరులు ఈ ఉత్సాహమును కొందఱులు కష్టపడు పొరుగు కొంతకాలము కొంతముగ గడిపుట అత్యవసరము. ఇది అత్యవసరమైనవాద్యము ఇందులకు గ్రామజీవితమే సాధనము. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమును ఇంత ఉన్నతతీతకు తెచ్చిన క్రీడకత్సాహములు నెంచక వృద్ధిచెందు విధమున, బ్రిటిషుపౌరులు గ్రామజాతీయదృష్టికి పాటు పడట అవసరము.

తావరణ సీతి

1923-సం. సెప్టెంబరు నెల 21-తేది శుక్రవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	మొదటి తరగతి పాఠశాలలో అభ్యర్థితుల సంఖ్య	రెండవ తరగతి పాఠశాలలో అభ్యర్థితుల సంఖ్య	మొదటి తరగతి పాఠశాలలో విద్యార్థుల సంఖ్య	రెండవ తరగతి పాఠశాలలో విద్యార్థుల సంఖ్య	మొదటి తరగతి పాఠశాలలో విద్యార్థుల సంఖ్య
గోపాలపురం	88.1	19.3	...	13.82	12.17
కొర్రాపుట్	...	...	...	...	...
విశాఖపట్నము	91.0	80.9	0.02	6.25	13.82
కకినాడ	89.7	78.4	...	14.98	5.80
చింతలపట్నము	91.3	19.2	...	16.05	6.57
గుంటూరు	...	...	...	...	...
కర్నూలు	90.2	74.4	...	6.65	1.08
బళ్లారి	92.1	4.7	...	4.04	5.84
అనంతపురం	...	...	...	...	...
కడప	96.9	78.8	...	7.99	9.14
నెల్లూరు	95.4	75.3	...	10.08	0.46
మద్రాసు	94.8	71.3	...	88.8	4.94
కడపూరు	94.1	71.7	0.07	9.49	4.10
నెల్లూరు	...	...	...	...	...
సిలము	93.1	78.8	...	18.96	1.58
కొయింబట్టూరు	87.9	72.5	...	6.70	8.83
తిరుచనాపల్లి	5.8	78.1	...	6.09	8.68
కాగపట్నము	92.8	78.8	...	4.42	5.01
పుదుచ్చోటి	...	...	...	...	...
మధుర	98.1	79.0	...	2.17	8.74
పాంబన్	91.6	80.8	...	2.86	1.01
తిరునల్వేలి	...	...	...	0.90	1.61
తిరువేంగుడము	82.0	75.0	...	56.21	23.44
కొచ్చిక్	82.0	73.5	0.58	107.45	36.86
కాలికట్టు	84.0	75.1	0.01	121.77	36.27
మంగళూరు	85.2	74.8	1.17	23.58	24.19
తెంగుళూరు	80.5	65.9	0.02	12.80	4.88
హస్సన్	...	...	...	...	...
మర్కాస	69.6	62.0	0.98	144.55	14.22
రేచూరు	...	...	...	...	...
హైదరాబాద్	...	...	...	...	...
కర్నాట	...	...	...	...	...
రత్నగిరి	...	...	...	...	...
బొంబాయి	...	...	...	...	...
హోలార్	...	...	...	...	...
కొడైకనాల్	66.1	55.2	0.02	8.87	12.87
ఉదకమండలము	...	...	...	...	...

సూక్తము:—విశాఖపట్నములో చితురుముడినది. ముప్పులచటకు దట్టముగ లుగొన్నది. విశాఖపట్నము. రాత్రి పటివేళిమి 2 1/2 డిగ్రీలు అధికముగ ఉన్నది.

దక్కణ:—ముప్పులు కలచగనున్నవి. బర్మాలో అర్ధ్రాతి కుక్క. కడపలో పటివేళిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—కడపూరులో కొన్ని విషములు బడివి. వేళుములు దట్టముగ బడివి. పటివేళిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువగ ఉన్నది. తక్కినచోట్ల సాధారణముగ ఉన్నది.

స్థానికులపాడు, చితురు ముడినది.

ఎస్. ఆర్. సామ్రాజ్య.

సామ్రాజ్య కావ్యము.

2. Wanted:—Five Travelling agents to travel in Upper India, Bengal, Bombay, Burma and Ceylon to canvass subscribed and secure advertisements for the 1924 edition of the Business Directory of India, Burma and Ceylon. Salary Rs. 100 with commission and T. A. Cash Security required Rs 1000. Apply To, The Business Directory Co., Kanara Press Buildings, 15, Angappa Naick Street, MADRAS.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

సెప్టెంబరు 21-వ తేది

శుక్రవారము

గ్రామ జీవితము

ఇంగ్లండు, శరిశ్రమలతో చాలదూగుచున్నను ఆర్థిక సమస్యను సాధింపజాలక బోయినది. ఇది పాటులు లేనివారి సంఖ్య నానాటికి పెరుగుచున్నది. ధనవంతులు కొందఱెక్కడు ధనికులయినను, బిడ వారలపై నానాటికి దుర్భరమగుచున్నది. దారిద్ర్య నివారణమును సాధించుమార్గములే, ఇంగ్లండు పరిశీలించుచున్నది. ఇటువలె ఇటువలె గావించుచున్నారు. మరల మాల్యాసియను సిద్ధాంతము ప్రబలమగుచున్నట్లు, వార్తలను దెంచుచున్నవి. ఈ సిద్ధాంతము ప్రకారము జనములను తగ్గించుట ముఖ్యము. ఇట్టి కృత్రిమపు ఏర్పాటులవలన, లాభముకన్న, నష్టమే యధికమగును. అపాయకరమును, సీత బాహ్యమునగు అభ్యాసములు ప్రబలమగును. ప్రకృతి త్రోవ నడ్డగించుటవలన, నివారించదలచిన బాధలకన్న నెక్కుడు దురవస్థలునుట్లొచ్చును. సర్ విలియమ్ బివర్డి అను శాస్త్రజ్ఞుడు, మాల్యాసియను సిద్ధాంతము నమలులో బెట్టుట పాడిగాదని యిటీవల యపనృపించెను. ఇక నవలంబించదగిన మార్గమేమి? లాయడుబార్జిగా డిటీవల సి డివయమై ప్రసంగించుచు, ఇంగ్లండు మరల వ్యవసాయమును చేపట్టవలయునని బోధించితి. పరిశ్రమలలో కెల్ల వ్యవసాయ ముత్రమమని తేలుచున్నది. ఇటులనే యంత్రపరిశ్రమలు గాక, ప్రతి వారికిని సులభ జీవనోపాయము నొసగుచు, వారి స్వేచ్ఛను కాపాడెడి గృహకరిశ్రమలే, ఆర్థిక సమస్యను పరిష్కరింపగలుగును. యంత్రపరిశ్రమలలో మునిగి తేలిన ఇంగ్లండు, వారి విఫలత గనుగొని, నేడు మరల వెనుకటి జీవనోపాయములను చేపట్ట దలచుచున్నది. లాయడుబార్జిగారు దెలిపియున్నట్లు, ఇంగ్లండు జీవితము పారిశ్రామిక స్థలములలో గుమిగుమిచున్నది. పల్లెటూళ్లు వదిలివేయబడుచున్నవి. అట్టిసితి మారి, ప్రజలు పల్లెటూళ్లయందే తమ జీవితము నెక్కడుగ గడుపుట శ్రేయస్కరమని లాయడుబార్జిగారు రుద్దోధించుచున్నారు.

లాయడుబార్జిగారికి సగరముల యనుభవము మిగుల గలదు. కాని, వ్యవసాయము వేల్పుగ్రామముల జూచినపుడు వారి హృదయ ముప్పొంగెను. అక్కడి నదీలును పర్వతములును, భూములును వారికి నేత్రకర్మము గావించెను. ఇవి యెప్పుడో యాహ్లాదము ముగిందర, లండనుగర మొకటి సౌఖ్యము కొర గాక దని వారికి దోచెను. పల్లెటూళ్లలోని యాచార్యులు తమతమ గ్రామములను విడచి, నగరములకు బోవుచున్నారు. యంత్రశాలలలో సులభ జీవనము దొరకునని వీ రాశించుచున్నారు. కనుల పంపనగు ప్రకృతిసౌందర్యమును విడనాడి, పొగ చేతను, దుర్వాసలు పులచేతను నిండియుండెడి యంత్రశాలలలో జీవనము గడుపుచున్నారు. ఇందువలన, ప్రజల ఆర్థికస్థితియూ చక్కబడుటలేదు. గ్రామములు నిర్మాణవ్యయై శిథిలమగుచున్నవి. చేతికరిశ్రమలు నశించుచున్నవి. వ్యవసాయము ఉపయోగపడుచున్నది. నగరములలో ప్రజల అనారోగ్యము వృద్ధియగుచున్నది. అన్నివిధములను

ప్రజలు వెంట గాంచుచున్నారు. యంత్రశాలల వలన గలిగెడి నష్టమును రస్కినుమహాశయుడు చాలకాలము క్రిందటనే కనుల గట్టినట్లు వర్ణించెను. కాని వారి హితమునకు ఇంగ్లండు పెడచెవిని బెట్టెను. లాయడు బార్జిబోలు ఆధునిక రాజ్యాంగ వేత్త లిప్పుడే సత్యమును గ్రహింప మొదలిడిరి. లాయడు బార్జిగారు సూచించినట్లు గ్రామజీవితము నందు సంపూర్ణత గలదు. ప్రజలకు గావలసిన యుక్తులు గ్రామమునందే దీరగలవు. సామాన్య జీవితావధరములకు గ్రామము వెలుపలకు బోనక్కరలేదు. ప్రతిగ్రామమును నిండు కళతో వెలగుచున్నచో, దేశసౌభాగ్య మెంత యుత్కృష్టస్థితి యందుండనో యూహింపవచ్చును. గ్రామ పునర్నిర్మాణమే, ఇంగ్లండు నెదుర్కొనిన ప్రధాన సమస్య యని లాయడు బార్జిగారు భావించుట వింతగాదు. ఇంగ్లండు తన గ్రామజీవితమును పునరుద్ధరించుకొననియెడల, ఊణగతిజెందును. ఇంగ్లండున కన్నన, హిందూ దేశమునందు గ్రామ పునరుద్ధారణ మత్యవసర మని దెలుపనవసరము లేదు.

హిందూ దేశమునకు అనాది నుండియు గ్రామమే, బునాదియై బరగెను. జీవితప్రవాహము గ్రామముల నుండి సగరములకు బ్రవహించెను గాని, సగరముల నుండి గ్రామములకు బ్రవహింప లేదు. ప్రతిగ్రామమును అన్యోన్యము ముట్టింపక తనతా నాధారపడి యుండెడిది. అవసరమగు వృత్తులన్నియు గ్రామములందు వెలయుచు గ్రామ జీవితమును సౌఖ్యదాయకము గావించుచుండెను. ఆధునిక శరిశ్రమలలో, గ్రామజీవితము శిథిలమై గ్రామములు తమ శక్తి కోల్పోవ బోవుచును. సగరజీవితము కృత్రిమశోభతో వెలుగుచున్నను, గ్రామముల కది తోడ్పడుటకు మారుగ వానిని విరూపము గావింప దొడంగెను. సాశ్వాత్య దేశములందు వలె హిందూదేశము నందును, యంత్రశాలలు పలువిధములగు అనారములకు కారణమగుచు, గ్రామజీవితమును నష్టపరుచుచున్నవి. ఆర్థిక సమస్యను సంక్లిష్టముగావించుచున్నవి. గ్రామ పరిశ్రమలను విధ్వంస మొనర్చుచున్నవి కార్మిక స్వాతంత్ర్యము నపహరించుచు, కార్మికులకును యంత్రశాలాధి కారులకును వైషమ్యము బెంచుచున్నవి. గాంధీమహాత్ముని సందేశము గూడ, గ్రామ పునర్నిర్మాణమునే ప్రధానముగ బోధించుచున్నది స్వరాజ్యసిద్ధియే సాధనమని దెలుపుచున్నది. ప్రతిగ్రామమును తన విద్యను తాను పోషించుకొనుచు, తన తగు పులను తాను పరిష్కరించుకొనుచు, తనకు గావలసిన యుక్తులను తాను దీర్చి కొనుచు వ్యవసాయ వృత్తివలన ఆహారమునకును వడుకుట నేయుటల వలన కట్టుకొను వస్త్రములకును కొరత లేకుండ జూచుకొనుచు, మెలగుచుండు నెడల స్వరాజ్యము ప్రత్యక్షమగుట కెట్టి యభ్యంతరముండదు. ప్రతిగ్రామమునందును నిర్మాణకార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహించుచు గ్రామ జీవితమును బ్రకాశింప జేయుచో, హిందూదేశపు భావి భాగ్యోదయము గూర్చి విచారించ నవసరముండదు. గాంధీమహాత్ముని యాదర్శములు ఉన్నాద జనితము లనియు, భ్రాంతి ఫహితము లనియు నిందించినవారు నేడు లాయడు బార్జిగారు గూడ అట్టి గోర్కెలనే గోరుచున్నారని గ్రహించుట మేలు. సాశ్వాత్య పారిశ్రామిక విధానము, ప్రజలసౌఖ్యమును పెంపొందించును సంగతి కల్లయియున్నది. సాశ్వాత్య దేశములందును, గ్రామములపై నను, భూమి పైసను దృష్టి మరలుచున్నది. ఇట్టిస్థితిలో హిందూ దేశమును సాశ్వాత్య పద్ధతులలో జయప్రదముగ

నడిపించుటకు సాధ్యమగునా? ప్రజలు, ప్రభుత్వములును, ముఖ్యముగ యోచించవలసిన ప్రశ్న యిదియే.

గ్రామ పునరుద్ధారణము కొరకు పాటుబడుటకు వేనకువేలు దేశభక్తులిప్పుడు గావలసియున్నారు. చేతినిండవని లేదనివగ చెడివారి క్కార్యమును సాధింపజూనిన చాలును. ఏగ్రామము వారా గ్రామమునందే నిలచి పాటుబడవచ్చును. ఇందుకు తగిన విధానము నొకదాని నేర్పరచి, కాంగ్రెసు సంఘములు కార్యచరణను పురికొల్పుచో, స్వరాజ్యము త్వరిత సమీపించును. గ్రామసంఘములు, పంచాయతులను నెఱకొల్పవచ్చును. జాతీయపాఠశాలను స్థాపించ వచ్చును. కద్దరును తయారు జేయింపవచ్చును. చేతి పరిశ్రమలకు ప్రోత్సాహ మొసగవచ్చును. గ్రామమునందు సంఘీభావమును పురికొల్పవచ్చును హిందూ మహమ్మదీయాది కలహముల కవకాశము లేకుండ జూడవచ్చును. సగరములలో జేరి ఎన్నిసభల జేసినను, క్రయోజన మంతగ నుండదు. గ్రామజీవితము చక్కబడదు. కాంగ్రెసు సభవా రెప్పటికప్పుడు ఏదో తగాదాను పరిష్కరింపవలసి వచ్చుచున్నది గాని, పునర్నిర్మాణ సమస్య గూర్చి బాగుగ నాలోచించుటకు ఏలుగలుగుట లేదు. తీవ్రస్వభావముగల తీర్మానములపై మక్కువగల వారికి, శ్రద్ధతో నిర్వహించదగిన నిర్మాణ కార్యక్రమము రుచించుటలేదు. నిర్మాణ కార్యక్రమము యొక్క నిజలాభములను గ్రహించునెడల, ప్రజలు దానిని విడువజాలరు. ఇందుకు తగు ఏర్పాటు లవసరము. నిరంతర కార్యోత్సాహ మవసరము. ప్రజలలో విశ్వాసము బుట్టించుటకు, వారికి స్వసామర్థ్యమును పెంపొందించుటయే మార్గము. స్వశక్తి వికసించుకొలదియు, ప్రజలకు స్వరాజ్యసౌభావము గలుగుచుండును. ఇక్కార్యమునకు ఓరిమియు శ్రద్ధయు నవసరమయినను, శాశ్వతలాభ మిందువలననే జేకూరును. ప్రజలతరుణమున, తమమాంద్యమును విడచి గ్రామ పునర్నిర్మాణమునకు గడంగ లేని కాలము వృధయగుచుండును. స్వరాజ్యసిద్ధి దూరమగుచుండును. కాంగ్రెసుసంఘము లీ విషయమై శ్రద్ధ బూనుకొలదియు, ప్రజలలో నాత్మశక్తియు, ఆత్మ విశ్వాసమును బలపడుట నిశ్చయము.

కాంగ్రెసు: అసంతకరవృత్తము

ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభ ముగిసినది. కాంగ్రెసులో నైకమత్య మెట్లు లేటులో గుడిరినది. కాంగ్రెసు వెలుపల గూడ నీ యైకమత్యము ప్రత్యక్షము గావలయును. కాంగ్రెసు నిర్ణయముల వలన లాభమున్నను లేకున్నను, వివాదముల సంతరింపజేయుట కివి తోడ్పడినవి. కాంగ్రెసు నిర్ణయములవలన అన్యోన్యోద్యమ వైఖరి మారినచుటకు సందియములేదు. గాంధీమహాత్ముడు బోధించిన యున్నత విధియందే తీర్మానములు జారిపోయెనని యూహింపవచ్చును. స్వరాజ్యసాధనకు గూడ, ధర్మాచరణము ముఖ్యమును సూత్రము సంతగ వాటింప లేదనుటయు అభ్యర్థముగాదు. కాంగ్రెసు సభలో మరలసమ్మారాజీకు దృక్పథ మెక్కుడు ప్రాముఖ్యము బడసెను. అసహాయ మొకధర్మమును భావము మారి, అసహాయ మొక ఎత్తు అను భావము ప్రాబల్యము పొందెను. శాసన సభాప్రవేశమునకు చోటికొప్పటయు, ఇయ్యది సహాయనిరాకరణమునకు విరుద్ధముగాదనుటయు, ఇట్టి భావమునకు ఫలితములు. శాసనోల్లంఘనమునకు గాంధీవిధించిన నియమములను తొలగించుటయు మరియొక నిదర్శనము. ఇటు

అనే విదేశీ వస్తుబహిష్కారమును స్వదేశీ వస్తు నిర్మాణమును, ఆమోదించుటకు మార్గము, బ్రతివస్తు బహిష్కారము ప్రత్యేకముగ నిర్వహించబడును. ఇంగ్లండుపై పగసాధించుటయే, తీర్మానోద్దేశము. స్వదేశీ వస్తు నిర్మాణము విషయమై, దీనియందు ఎక్కువ కట్టుదల గనుపడదు. హిందూదేశము, ఇంగ్లండునందు ఒప్పు ఇతరదేశములలో నెక్కడ సరుకులు చౌకగ దొరకిన నక్కడ కొనుటకు కుతూహలము జూపుటబట్టి, దేశీయవస్తు నిర్మాణమున కన్న ఇంగ్లండుపై ద్వేష మెక్కుడు ప్రాబల్యము గాంచెనని గ్రహించవచ్చును. గాంధీమహాత్ముడు దేశమును స్వయముగ నడపుట కవకాశము లేకుండుటచే, వెనుకటి రాజకీయ వాసనలుపైకి పొంగుట వింతగాదు. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూవంటి సుప్రసిద్ధనాయకు లిప్పుడు, ఆహింస యందు తమ కెన్నడును విశ్వాసము గలుగ లేదని యెలుపుటవలసి, కలుపుర హృదయము లు మార్పు జెందలేదని గనపించును. అట్టిస్థితిలో భేదాభిప్రాయములు క్రబలుటయు, వీనిని సమన్వయకరుచుటకు సహాయనిరాకరణధర్మమును కొంత పెడి విడనాడుటయు వింతగాదు. ఇందు, కాంగ్రెసు తీర్మానములను ప్రమాణముగ భావించి ప్రాబుబడుటయే, దేశధర్మము. స్వరాజ్యపక్షమువారిదివరకు గావించియు, సహాయనిరాకరణపక్షము వారు గూడ వేరొకసంఘమును నెలకొల్పి ప్రాబుబడుట అసంభవమయ్యెను. ఆ కారణముచే, తమిళ నాదరులు కొందరు శాసనసభా బహిష్కారమును కొనసాగించుటకై ప్రత్యేకసంఘము నేర్పరుచుట పాడిగాదని విన్నవించెదము. స్వరాజ్యపక్షమువారి చర్యలను ఖండించుచు, వారిమార్గమును మరల ననుకరించుట అసభ్యమగును. తమిళరాష్ట్ర వాయుకులగు రాజగోపాలాచార్యులు గారును తదితరులును, ఇట్టి ప్రతిఘటన క్రయత్నములను నిరుత్సాహపరచెద రని నమ్మెదము. సహాయనిరాకరణ ధర్మమును కాపాడుట ఎంత యవసరమయినను, కాంగ్రెసు నిర్ణయములను గౌరవించుటయు అత్యవసరమే. కాంగ్రెసు నిర్ణయముల ననుసరించుటకు, వ్యక్తుల నెవరినయినను మనస్సాక్షి బాధించుచో తటస్థముగ నుండగలుగుగాని, అందుకు వ్యతిరేకముగ కార్యమును పురికొల్పుట భావ్యముగానెరదు. ఇంతివరకును కాంగ్రెసుపై తిరుగుబాటు జరుగుట వలన గలిగిన నష్టములను గమనించుచుంటిమి. వీని నెటుల నయినను నివారించుటకు ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభ జరుగుట యవసరమయ్యెను. అది ముగియగనే మరల తిరుగుబాటును పురికొల్పుచో, కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠకు భంగము గలుగును. కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠ యంతరించిన పిమ్మట, దాని సానమున మరి యొక సంస్థను నెలకొల్పుట దుర్లభమగును. కాంగ్రెసు తీర్మానముల నాచరణలోనికి దెచ్చుటకు దేశ మీ తిరుణమున తన శక్తినిం తన వినియోగింపవలయును. లేనియెడల భారతీయులు పరిహాసపాత్రులగుదురు. భారతీయులు దేశకారవము నెంతివరకు కాపాడుదురో యని ప్రశంస మెదురు జూచుచున్నది. గాంధీమహాత్ముడు చెరసాలలోనుండ, ప్రజలు తమ ధర్మము నెంతివరకు నిర్వహించిరో యని కనుగొన కుతూహలపడుచున్నది. కాంగ్రెసునందు కొన్ని తీర్మానముల తీర్మానములగీ కరింపుటవలెను. వాని నాచరణలో బెట్టుటకు, దేశము లెగ్గి త్యాగ సంసిద్ధత జూపవలసియున్నది. అన్నిటి కన్నను, కాంగ్రెసుపక్షముల మధ్య గుడిరిన సఖ్యమును, హిందువుల మహమ్మదీయుల మధ్య గుడిరిన సఖ్యమును బలకరుచుట ముఖ్యవసరమని ఎంచినవలయును. నాయకులు తమ శక్తినింతను భారభోసి

సంపాదించిన యొకమత్యమునకు భంగము కలిగించుచో, వారి కృషియంతయు బూడిదలో బోసిన వన్నీరగును. అట్టి యనర్థము వాటిల్లకుండుగాక యని కోరెదము. కాకినాడ కాంగ్రెసుసభలో ఐకమత్యము గూర్చి మరల తలచుటకడ నవసరము లేకుండ, కార్యసాధనల గూర్చి యోచించుటకే కాలమును వినియోగించుట భావ్యము. ఇప్పుడు గుడిరిన సఖ్యము చెడకుండునందునేని, భావ్యభివృద్ధి కనుకూల మార్గముల సరయుటకు, కాకినాడ సభలో నవకాశ మేర్పడును.

ఉన్నాద శరణాలయములు

ఉన్నాద శరణాలయముల 1922 సంవత్సరపు నిబంధన ప్రకటించబడినది. నివేదిక సంవత్సరమున 1237 మంది రోగి లీ శరణాలయములందు నివసించుచుండిరి. గత జనాభాగణాంకము చెప్పురాజధానిలోని పిచ్చివాండ్ర సంఖ్య 8639. శరణాలయములలో జేర్చకొనిన 1286 మందిలో 997 మంది పురుషులును, 289 మంది స్త్రీలును గలరు. పిచ్చివాండ్రలో, కట్టణములందు పనిజేయువార లధిక సంఖ్యాకులు గలరు. ఇందుకు కారణము లేకపోలేదు. కట్టణములలో పనిజేయువారలు అసారోగ్య వాస్తవములను నివసించుచుండుదురు. మంచిగాలిని పీల్చుటకుగాని శుభ్రమగు నీటిని త్రాగుటకుగాని వీరికి అవకాశము దిక్కువ. అందుకాద్యములు కట్టణములలో నెల్లప్పుడును వాసము జేయుచుండును. ఇట్టి పరిస్థితులలో కట్టణ వాస్తవ్యులలో నెక్కుడుమందికి మానసికవ్యాధులు ప్రబలమగుట వింతగాదు. ఉన్నాదము దగ్గింకవలయుననిన గ్రామప్రజలకు సరియగు పాకర్యములను గలిగించుట ముఖ్యము. కట్టణములలోనికి వీరు గుమిగూడ నవసరము గలుగుకుండ జూడవలయును. ప్రజలకుతగిన జీవనాధారము లభించిన గాని, వ్యాధుల మూలాంకురము దొలగిపోవ. అధికపమస్యకను, ఆరోగ్యవమస్యకను అవి నాభావసంబంధముగలరు. శరణాలయములలో 82 మంది చనిపోయిరి. 137 మందిని మాత్రము జబ్బుగుదిరినటుల ఎంచి పంపివైదిరి. మొత్తముమీద శరణాలయములలో జరిగిడి చికిత్స ఫలకారి యగుటలేదు. ఇందుకు కారణమేమి? ఉన్నాదము ఏకవ్యాధిగాదు. ఇందు కలువిధములగు యవస్థలుగలవు. వీనినన్నిటిని చరికించి చికిత్సజేయుగల సమర్థులు ప్రస్తుత వైద్యులలో గనపించరు. ప్రస్తుత వైద్యులు శరీరవ్యాధులకు చికిత్స యొసర్చుటకు నేర్పినవారే గాని, మానసిక వ్యాధులను కుదుర్చగలవారు గాక. మానసిక వ్యాధులను గుమర్చుటకు, మనస్సుయొక్క వివిధావస్థలను గుర్తెరిగినవారుండవలయును. యూరపు నందు ఉన్నాద శరణాలయములు మానసిక వైద్యాలయము లని పిలువబడుచున్నవి. హిందూదేశమునందుగూడ ఇట్టిచేరును బెట్టవలయు నని నూచించుచున్నారు గాని చేరుమార్చిన లాభమేమి? ఇందుకొరకు ఇంగ్లండునుండి నిపుణులను దెప్పించవలయు నని రిపోర్టు గోరుచున్నది. కాని, హిందూదేశమునందే, మానసిక చికిత్సజేయు గలవారు పెక్కురు గలరు. రోగనివారణకు, మానసిక చికిత్సయే ప్రధానమని హిందూదేశము గ్రహించి సంతి యధిముగ మరియొక దేశము గ్రహించి యుండలేదు. మును మనస్సును చక్కబఱచిన గాని, ఏరోగమును గుదురదని, దేశీయవైద్యవేత్త అభిప్రాయబడిరి. అట్టితరీ, కేవలమానసిక వ్యాధులకు చికిత్సజేయుటకు వారికి గల సామర్థ్యము వేరొకరి కుండబోదు. ఇంగ్లండునుండి యధివ్యయముమీద క్రొత్తవైద్యుల దెప్పించుట జబ్బుదంతుగ యనుటకు సందియములేదు.

వాయువిమానములు

వాయువిమానములు సామాన్య లకండు బాటులో లేకయున్నవి. వానిని కొని యువయోగించుటకు కొలది రాబడిగల వారికికే క్షిచాలకున్నది. కాని, రూటరు వంటిన యొకవార్తప్రకారము, ఒక్క మనుష్యుడు గూర్పుండుటకు వీలగు విమానములు తయారు జేయబడుచున్నవనియు, వీరి ఖరీదు రెండువందల పౌనులు అనగ మోటరుపైకిలు ఖరీదంత యుండుననియు, దెలియుచున్నది. అట్టితరీ, మోటారుబండ్ల స్థానమును వాయువిమానము లిక నాక్రమించుట వింతగాదు. సామాన్యులందరును వాయువిమానములను కొని వాడుకొనవచ్చును. వాయువిమానమువలన కొన్ని అపాయములున్నను, వేగముగ బోవుట కివి యక్కరకు వచ్చును. భూమిపై నడుచు బాటసారుల కిప్పటివలె ప్రమాదములందనరవు. విమాననిర్మాణమున సత్త్వరీతముగ సభివృద్ధి గనపించుచున్నది. మానవుడు గూడ వాయు సంచారమునందు విరాగములతో పోటీపడు కాల మరుదెంచినది.

సానిక వార్తలు

కనరావరదలసహాయనిధి:—మంభకోణం శ్రీ కంకరాచార్యుల స్వామివారు ఈ నిధి నూరురూపాయల విరాళముపే.

ఆగమనము:—రెన్నూబోర్డు సభ్యుడగు ఎస్. మాక్ మెకే; ఆరోగ్యశాఖాధికారి యగు డాక్టరు కె. జి. మార్కూగార్లు మెట్టపాళెము మొయిలనం దీయడము విశదృశమున జేరి.

జగన్నాథ భక్తసభ:—వైదికాచార్య బహుశ్రమ ఎన్నూరు మోలొనుండలి జడవిలాసభ రక్షణము 28 వ తేది ఆదివారం సాయంత్రము తిరువ లూరు రామాయ గారివల్ల పాటకచేరి జరుపబడును.

ఆంధ్రసమాజము, కురుక్షేత్ర (మధురజిల్లా):—ఈసమాజపు ఎనిమిదవ సాంవత్సరికోసనము కురుక్షేత్రసంగ్రహము ఈ నెల 22 వ తేది శనివారము జరుగును. మధుర మునిసిపాలిటీ కు అధ్యక్షులగు ఆర్. యస్. నాయుడుగారు అధ్యక్షుల వహించెదరు. ఈ సందర్భమున ఈ సమాజమువారు రామవారు నాటకమును ప్రకర్షించెదరు.

తపాలాప్రకటన:—సామాన్య కాసనసభ రాష్ట్రీయకాసనసభ నే నీలు కథలకు అధ్యక్షులుగ యున్న వారు వోటరులకు పంపుచున్న పత్రము ఆర్థికాభివృద్ధి అంటింకి పాకటూవలె పంపుచున్నారు. అధ్యక్షులు వోటరులకువలె పంపుచుండు కాటుకగ పరిగణించబడలేదు. కాని అధ్యక్షులు ఈవిషయము లంతుకవర్తకు నిండుభాగ్ని స్థాంతులు అంటింకి వలయునని పోస్టునుస్థుకు జనరలు గారు ప్రకటించు చున్నారు.

చెన్నపురి ప్రభుత్వపు రిటించిమెంటు కమిటీ జూరు:—కోయంబటూరు పందలి వ్యవసాయ కార్యాల విద్యార్థులకేవలమున్న విద్యార్థి వేతనములను దుద్దువేతనము నని ప్రభుత్వమువారికి సలహావచ్చిరి. ఈసలహా ప్రభుత్వమువారు సంపూర్ణముగ ఆమోదించి 6 మంది విద్యార్థుల మాత్రము నెలకు 25 రూపాయలు విద్యార్థి వేతనల కివ్వబడు నై వెండ్లు ఇవ్వకుండుటకు తీర్మానించిరి. ఎక్కువారలకు వేతన విద్యార్థులకు రెండు మహమ్మదీయ విద్యార్థికి ఒకటి, కర్నూలు కుటుంబములకు వేతన వీరవిద్యార్థులకు రెండు, తి.తరగరియందు ప్రభుత్వమున ఉత్తీర్ణుడైన విద్యార్థికి ఒకటి మొత్తము 6 విద్యార్థులకు వేతనము కివ్వబడును. ఇప్పుడు పాఠశాలయందున్న వారందరినై వెండ్లు కడపటికరకు పొందెదరు. కొత్తగతరవాతెట్లకే ఈ విద్యార్థులు అనుగ క్రించును.

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి ఆరోగ్యము:-

జూన్ 21 తేదీనాడు నడుచుచున్న దినముల నిశాంతివలన రైలు ఆసనములను శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి ఆరోగ్యము చాలా అభివృద్ధి పొందినదనియు, ఈ అభివృద్ధి సంతృప్తికరముగ నున్నదని వారి వైద్యులు దివ్యపిరిసము అ|| ప్రొ|| వారికి దివ్యపిరిసము.

ఇంగ్లీషుమొయలు:-

ఇంగ్లీషుమొయలు:- పోస్టు ఎక్స్ ప్రెస్ బొంబాయిలో శుక్రవారము మధ్యాహ్నము 1 గంటకు బయలుదేరును. ఇంగ్లీషుమొయలు శనివారము 22 వ తేదీ సాయంత్రము 6 గంటలకు బయలుదేరును. పోస్టాఫీసునుండి బట్టాదా జేయబడవచ్చును. కపాలాశైల్యమునకు వారి కార్యవాస సాయంత్రం 5.30 గంటలకు యాదాబదున.

శ్రీ యదుకుల మహాసంఘము:-

సం|| సెప్టెంబరు 28 - తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 8 గంటలకు శ్రీ యదుకుల మహాసంఘముయొక్క శాల్వరంగేశ్వర మహాసభ చెన్నపురి లింగంబ్లిక్ క్లబ్ బీరరావున మొకటివది నెం 69 రోడ్ కనాటసంఘ్యుల గృహమును జయపడును. అందులకు యాదకులగృహము దుర విజయముచేయగలములకు గోరుకున్నారము. పు. శాస్త్రుసామి పిల్లే కార్యదర్శి, మే. నె. వీ. దయాళు నాయకుడు సహాయకార్యదర్శి.

మైసూరు గవర్నమెంటు లైపు మ్యాగేజి

అమ్యూరెన్స్ కంపెనీ:- ఈ కంపెనీవారి కాకినాడ (బొంబి) వాటాదారుల సమావేశము ఈ నెల 13వ తేదీ సాయంత్రము కంపెనీ భవనమునందు జరిగిన తొలిసారిగా స్థాపించుటకు ఈ సభ సమావేశపరచబడినది. మైసూరునందలి తొలిసారిగా జరిగిన డైరెక్టరు ఆరు కె. ఆన్. భద్రాచ్యుతరాజుగారు మైసూరు నుండి వచ్చియుండిరి. వీరే అధ్యక్షత వహించిరి. జి. కామేశ్వరరావు (కేజీ) డి. రామరావు వంటలు, ముకుందపురం ఎన్.బి. (ప్రాప్తయటరు) పి. వి. నందీరరాజు (ఈస్టాబ్లిష్మెంట్) (ప్రాప్తయటరు) జి. జగన్నాథం (మేనేజరు ఇంజనీయరు) గారు తొలిసారిగా డైరెక్టరుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

ప్రజాహృదయము:-

ఈవిషయము గూర్చి నిన్న సాయంత్రము 5-15 గంటలకు ప్రాప్తయట ఎం. రత్న స్వామిగారి అధ్యక్షత క్రింద మదరాసు ప్రజాసమాజవలెందు మున హేమచంద్ర సర్కారుగారు ఒక యువశ్యాసము నొసరి. ప్రాప్తయట్రక్షణలందు ఏ. బాతులందుట్లు మన ఆశ్చర్యకరమని వివరించెదలయు, అందుచేతనే ఇంగ్లీషువారి "కేసు" అను కథనుకు భారతదేశభావములందును తగిన తీరు మాపదములేదనియు వారి జనులకు గరియొందికాదనియు, ఈ ప్రశ్ననుకుచు చెప్పెను. ఆచారములను మనము ఏకముగ నున్నను ఒకటికొకటిగా, ఈ త్రొవించుకొనమున నుండువారి ని దక్షిణహిందూస్థానము వారికి ఆచారము కొన్నిటియందు భేదములుగలవు. అంతమాత్రమున ఇరువురు ఏ. బాతులవారి చెప్పబడిరా? యూరోపులో ననేక దేశములు ఒకేమతము నున రించును. అయిన అవి ఒకటికొకటి చేరివికావు. భారతదేశము నన్నిప్రాంతములవారి ఏకమగుటకు కేసినది. అంగ్లభావము. అంగ్లభావ ఈదేశములందు భారతభావమున గలిగించి నది. దానిమూలముననే అందరను బాటియార్థాన్ని కేసు కృషిములమున్ను. ఈమూలమున భారతదేశములు కడుదేశ్యములను గలిగి బాటియ నిర్మాణమునై ప్రజల్ని పునరీ నది కన్యాసకుడు చెప్పెను.

అధ్యక్షుడు ఈ ప్రశ్నలకు యభిప్రాయములతో శక్తి భరింపలేదు. అంగ్లభావమును భారతములను ఒక్క దేశము లోనివార మను భావమున కల్పించిన యంతముల వేరుగల వని అభ్యుక్తుడు చెప్పెను. ముఖ్యముగా సాచారముల యందును, ఆరాధనయందును, ఓర్పు, సేవాసము, భక్తిపరత్వము మున్నగువానియందు ఏకత్వముండె ననియు, "బాటి" సంపూర్ణముగ కేర్పడవలెనను, ఏ. బాతులకు అనకాళములు గలవని అభ్యుక్తుడు చెప్పెను.

అంతటితో సభ ముగిసెను.

శ్రీమహా. రంగస్వామి అయ్యంగారు-చెన్నపురి

శ్రీమహా. రంగస్వామి అయ్యంగారు-చెన్నపురి శ్రీమహా. రంగస్వామి అయ్యంగారు వారి కేసుదయమున చెన్నపురికి వచ్చిరి. వీరు ఢిల్లీఆవర సభకు వెళ్లియుండిరి. (అ. వె)

చెన్నపురి కార్మికసంఘము

నూతన అధ్యక్షుడు కార్యదర్శి

చెన్నపురి కార్మికసంఘమునకు అధ్యక్షులుగ నున్న టి.వి. కల్యాణసుందర మొదటిగాను కార్యదర్శి యున్న రామరాజులు నాయకుగారు తమ కరుణలకు రాజీనామా ఇచ్చిరి. కల్యాణ సుందరం మొదటిగా ఆ రోగ్యము చక్క నుండనందున, కార్యకులలో శాశ్వత అధ్యక్షులుగను మరయొకరు కార్యదర్శి అంగ నుండుట యుచిరమని మొదటియారు గారే అభిప్రాయ పడుటచేసిన ఈ రాజీనామాలు పంపబడినవి తెలియుచున్నది. ఈ రాజీనామాలు విషయమై ఆలోచించుటకు నిన్న సాయంత్రం లము ఎవ్వరుపాల్గొనదు కార్మికసంఘ సమావేశము జరిగెను. కార్మికులు కార్మిక నాయకులు అనేకులు సభకు వచ్చియుండిరి. కె. యం. న. పే. క. నాయక గారు అధ్యక్షత వహించిరి.

న. పే. క. నాయకగారు, కల్యాణసుందర మొదటిగాను సభమునకు గురించిన అభ్యుక్తులు సేవకు ప్రకటించుచు కొంతకాలము మాట్లాడిరి. మొదటిగాను తమ ఆరోగ్యమైనను పాటింపక సంపూర్ణబుద్ధిని కార్మికుల అభివృద్ధికిని పాటుపడుచుండిన వీరు చెప్పిరి. అనారోగ్యము కలదు, కార్మికులే అధికార సభ్యులుగనుండుట యుచిరమని తమ అభిప్రాయము యందుట చేతను అధ్యక్షులవదికి రాజీనామలొ నిచ్చెనని మొదటియారు గారు చెప్పిరి అప్పుడు యొక్క యు, కార్యదర్శియొక్కయు సేవకు ప్రకటించి వారి రాజీనామాలు అంగీకరించు ఒక తీర్మానము గావించబడినది.

కె. యం. న. పే. క. నాయకగారు కార్మికసంఘపు అధ్యక్షులుగను, కె.ఎం. మొదటిగాను కార్యదర్శిలుగను ఎన్నుకొనబడిరి.

అమరావతి చెరసాలయండి విమదలైన

వేనాటి వెంకటరెడ్డిగారి రాక

జిల్లాకలలా - నూర్జూల పేటనుండి నాగపూరు కతా విషయములో తే 10.8.28 నాగపూరు వెళ్లి అచట రైల్వే స్టేషనులో ఆరెన్సు అయి అమరావతి చెరసాలనుండి తే 8.9.28ది విడదలై తే 19.9.28ది మధ్యాహ్నము మూడుగంటల ప్యాసిం జరుబండిలో నూర్జూల పేటకు వచ్చిరి. వారిని స్టేషను కడనే పున్నమాలాలంకరులు గావించి కాంగ్రెసు అధీనుకు తీసికొని వచ్చిరి. - మాదాపాక చిన్న నున్న శాస్త్రి (కార్యదర్శి)

ఒక మోసము

బొంబాయి రాష్ట్రమునకు చేరిన దాక్టరు తెలంగా అను వారు కొన్ని దినములకు చెన్నపురికివచ్చి కొమలాలాను హోటలునుండి బండ్లను మోసిరి. తాను ఉద్యోగమును కుదుర్చుకొనియుండుట అనియు ఉద్యోగములు కొరవడారు దలచునట్లు రైలు రూపాయల రుసుముతో తన్నువచ్చి మాడల యునయి పుట్టిలయందు ప్రవేశించెను. అ నేకులు ఉద్యోగము దొరకునను అతని రైలురూపాయలు చెల్లించి దరఖాస్తులు వంపిరి. అధ్యక్షులను ప్రశ్నించుటతోను, ఇతర సమాధానముల తోను తెలంగాగారు కొంతకాలము గడపిరి. కొందరికి ఉద్యోగ ప్రతిములనకు ఇచ్చిరి. మిగిలినవారము ఇతర వివరములను సంపూర్ణముగ తెలిపెదని తెలంగాగారు అభ్యుక్తులకు చెప్పిరి. కాని మిగిలినవారము నాడు అభ్యుక్తులు కొమలాలాను హోటలుకుపోగానే అచ్చట తెలంగాగారు కడుపడకపోయిరి మూడు ముల్లచక్క పెట్టుకొని పారిపోయిరి. అభ్యుక్తులు పోలీసు మిషనరుగారికి వివరములు తెలిపిరి. పోలీసువారు కేసును పరిపాలించుచున్నారు. తెలంగాగారు భోజనము ఇంటిబాడుగ భుజ్యులు ముల్లచక్క 14/- కో. వలదిలానువారికి ఇవ్వకయే పారిపోయిట్లు తెలియుచున్నది.

సరిహద్దు అల్లరులు

గరిహద్దులలో జిల్లాబాదు కాబూర్ గరముల మధ్య అల్లరులు దోపిడీలు చేయుట మొదలగు కేరములను గావించుచున్నవారిని అట్లను ప్రభుత్వమువారు తీవ్రమయిచున్నారనియు, తీవ్రచర్యల జరలించి సమర్థుడగు నొక గవర్నరు ఆ ప్రాంతములలో పరిపాలనము చేయుటకు నియమించబడినయి, అప్పుడప్పుడు మహానాయకులు మొదలగువారి అల్లరులు తన్ను ఒకేమధు గడవిదలేమియు లేదనియు, స్థితిగతులు చక్కబడుచున్నవనియు, ఈమధ్య కొందరు దొంగలను సరిహద్దు వైసికులు తిమివారి నాయకుని చంపగలిగిరియు చునప్పుడు తెల్లగనిపోవుట అంతగా లేదనియు, కాంతిపేటగలదనియు, తెలియుచున్నది.

హైకోర్టు వార్తలు

[కా. న్యా. రామేశంగారు]

బాపట్ల యూనియనుబోర్డు

బాపట్ల యూనియను బోర్డు సభ్యులుగను తగువారే ఆ బోర్డు అధ్యక్షుడుగను నియమించిన అలల సునిశ్చయించు గారి నియమకమును గూర్చి బోర్డు సభ్యులు తే 1 రత్నా పెల్లేగారును మరి నలుగురు జిల్లాజడ్జిబోర్డులో చెప్పి దేశ తీర్పుమై జుడర్సనరావుగారు పెల్లేజి సివిలు రివిజను వెటిమనును కేసు శాస్త్రి-రామేశంగారు విచారణచేసి తీర్పు చెప్పిరి.

కేసు సందర్భము లిది

సద్వారావుగారు యూనియనుబోర్డు సభ్యులుగను అధ్యక్షుడుగను బాపట్ల రాలూ కాబూర్ అధ్యక్షునిచే 21-9-22 నాడు నియమించడిరి. అప్పుటికి రావుగారు దే వి శేషస్థాయి నుండిరి. రైలు ఉద్యోగమునను ఉండుటకామ మని క్రిస్టియ నుపిల్లేగారును మరి నలుగురు సభ్యులును శ్రీమంతురజిల్లా కోర్టు లోవానాతేగా సునిశ్చయించు గారి నియమకము అమలును తీర్పు చెప్పబడినది.

అప్పీలునందు వెటిమనకు పతనము పి. కె. రంగారా గారు హజరై రెస్పాండెంట్లు యూనియనుబోర్డు నుండి (సభ సభ్యుల క్రింద జై కొననందున, వారు జిల్లాకోర్టులో దావా తెచ్చి ఒక అధికారములేదని వాదించిరి.

ప్రభుభక్తి క్రింద జై కొనకుట మూడుమాసముల వ్యధి యొచ్చునను వారి దావా తెచ్చుటకు అధికారము గలదని రెస్పాండెంట్లు వత్తునను హజరై పి. రావురారావుగారు వాదించిరి.

తుదకు అప్పీలునందు వెటిమను నిరాకరింపబడి జిల్లా కోర్టు తీర్పు భావించుచుండునది.

[కా. న్యా. వాలరు గారు]

ఒక మిషెనరీ దుల్లడత

నిన్నటిదినము హైకోర్టులో, గోదావరికృష్ణాజిల్లాలలో, అమెరికన్ లూథరన్ మిషెనరీనుండి రెగరెండు ఈ. న్యూడల్ గారు ఈ క్రింది సందర్భములను తుమానా వ్రతమును అర్పించిరి. కృష్ణాజిల్లా మేజస్ట్రేటు కోర్టులో ఒక క్రిమినల్ కేసు సందర్భమున కేసును బ్రాన్సుఫరుచేయలేనని ఒక వెటిమను ని చాణలొనుడగా, అతనులో ఎవరో యెరు కై ప్రస్తుతించి తక్కువకుతునని సందేహించి ఈ మిషెనరీ జిల్లామేజస్ట్రేటుకు ఒక రెంటిను, ఒకయు త్రవమును బంపెను. అతనును ఎల్లయినను భీమవరము : బో మేజస్ట్రేటు కోర్టుకుండి తొలగింప వలె ని ఆరెంటినుండును నుండెను.

వెటిమనుకు వత్తుమున కే శే. కే. రంగారావు గారు ఈ జరై మిషెనరీ ఇట్లు రెంటిని ఉత్తమును జిల్లా మేజస్ట్రేటుకు బంపువలెన కోర్టు నవమానరముట యొక్కనయి, విచారణ జరుగుట అట్టిదనడి అకమయియు. అమిషెనరీ దుల్లడతకై ఇదిలోలో వొక మారు కలెక్టరు ల్యూరింగుగారిచే మదలి పబడినియు చెప్పిరి.

శాస్త్రి. వ్యాలెనగారు వెటిమనుకు క్రింది వాదములను వినిరి కాని మిషెనరీ దీనమగు తుమానా ప్రతిమున దాఖలు చేసినందున ఇంకను చర్యజరుపుట యావసరమని తలచిరి. ఆయనను మిషెనరీయముగ హజరై యుండిన బాపంగనుండెడిన శాస్త్రియమూర్తిగారు నూదించిరి.

సమదాసని గారు-బొంబాయి ప్రాంతవేకంపెనీ

బొంబాయి, సెప్టెం 20:- పి. వి. సమదాసనిగారు ప్రాంతవేకంపెనీ డైరెక్టరును, మానేజరును అయ్యు అభ్యుక్తులను ప్రకటించుటచేత కంపెనీకు ఆర్టు 181, 182 కేసుల క్రింద సేరమొచ్చి రని వీరకొనివచ్చిన దావాను రాజధాని ప్రధాన మేజస్ట్రేటు కోటివేసె. శిశిగూడి, ఈతీర్పునైన హైకోర్టు నందు అప్పీలు చేసగా, ప్రధాన శాస్త్రియమూర్తి యు, శాస్త్రియమూర్తి క్రింద గారకు అప్పీలు సంగీరించిరి.

యూనియను బ్యాంకుపై న దావా

యూనియను బ్యాంకువారు 181 దినములవరకు ఆయన క్రియ జట్టిను ప్రకటించక పోవుటచే సేరమొచ్చి సమదాసని గారు యూనియను బ్యాంకు అధికారులపై దెచ్చిన అన్ని యోగమును రాజధాని. ప్రధాన మేజస్ట్రేటు ప్రోసీవేయగా సమదాసని గారు హైకోర్టు దు అప్పీలు చేసెను. శాస్త్రియమూర్తి అప్పీలు సంగీరించిరి.

మొత్తానికి మన కామ్రూను మరలు జనసంఖ్యకు ఇంకా
 చాలా తక్కినదని. అవివరమునుగూర్చి చర్చించుచు
 ౫౮ వీరి యం బెసి రిడ్డి గారు ఇట్లు తెలియజేసిరి.
 ఇంగ్లాడులో 100000 మంది పరివార్లు పనిలేకయున్నారు. దీ
 నివల జనసంఖ్య విస్తారముగ పెరిగిపోయి దనుటకు నీటలేదు
 (బ్రిటు ఇట్లు బాదవడుటకు ప్రపంచములో త్వరలో గొప్పము
 ర్పులుండుటయే. ప్రపంచములో అన్ని జేతనాలకంటెను ఒక్క
 (బ్రిటు స్వభావముగ తనంతట తాను ఒప్పునై ఆచారపథక పాట్ట
 పోనుకొనలేదు. కావుననే సామగ్రివిస్త్రుసమదాయమును నవ
 గముగ తయారుజేయు కొనకాలదు
 ప్రపంచ సహకారముమీదను వర్త; కాంతి కలిగినవల మీదను
 ఆచారపథక యున్నది. మనంతట మనము మనకు కావలసిన వస్తు
 సమదాయమును తయారుజేసుకొన కాలవల్లదు స్వయం సహ
 యముమీద ఆధారపడుటకు ప్రయత్నించుట అసంభవము
 దొమినించునుగూడ అర్థిక కృత్యమున మరితర పనులనుంచునను
 పాల్గొన్నచో (బ్రిటు తనంతట తాను పట్టాపోను కొనుటకు
 నీలగును. జనములను తగ్గించుట వనకు సంబంధించిన
 గాదనిరి (స్ట్రెయిటువల్).

అవశ్యమైతే
డిప్

20 జూలై 190
16 జూలై-175

1. తాలూకా బోర్డుభిక్షవరం	...	పీఠవాసురము
2. మునిసిపల్ కౌన్సిల్ రాజమహేంద్రవరం	}	మంజువాపు
మహేంద్రవరం		పేట రాజమహేంద్రవరము
3. డిటో నేలం	...	నేలము
4. డిటో వికాఖపట్నం	...	వికాఖపట్నము
5. డిటో గుంటూరు	...	గుంటూరు
6. జిల్లాబోర్డు కోయంబుత్తూరు	...	చెన్నై
7. తాలూకాబోర్డు కోయంబుత్తూరు	...	అవుర
8. డిటో డిటో	...	కెరికల్
9. డిటో ట్విన్స్	...	సిరలప్పేరి
10. ,, ప్రొద్దుటూరు	...	కమలాపురము
11. ,, చిదంబరము	...	భువనగిరి
12. ,, కేసరిగాడ్	...	కేసరిగాడ్
13. ,, వట్టకోటై	...	పేకాపురి
14. ,, రామవాడ్	...	రామవాడ్
15. ,, రాణిపేట	...	రాణిపేట *
16. ,, వడనపల్లి	...	పిత్తేర్ *
17. ,, వాగపట్టణము	...	నలికాలము *
18. ,, కానలి	...	కలిగిరి
19. మునిసిపల్ కౌన్సిల్ కోయంబుత్తూరు	...	కోయంబుత్తూరు
2. తాలూకా		
20. ,, తిరుచనాపల్లి	...	తిరుచనాపల్లి *
21. ,, కుళిగోడ్	...	కుళిగోడ్

అంశము, పేజీలు 20:— ఇదిగో భారతీయ
ప్రతికాళి అందు సంయుక్తకార్యదర్శి, మున్సి. జి. సి.
జాగ్రూరు, ఆదిలు, అక్కంటుకాళిలు పరిశీలించు
నదిచి ప్రత్యేకవిచారణ నొనర్చుటగాను త్వరలో భారత
దేశమునకు రప్పించి “ పయినీరు ” కలెక్టరు దొలుతుమర్చి.

అమృతాంజనము

మోహిని తైలము

స్త్రీ పురుషులకు వాడుటకు మోగ్యమైనది. మొదలను, కంటికి చూడ నిచ్చి, ముండులు మోహిని తైలము లకు ప్రాచురు మరులను తెంచును.

దంత చూర్ణము

చుండ్రుపోటుకు తీపులకు మంచిపాడుము. అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడుచున్నది. శక్తిని దప్పి 1-కి 0-2-0; దణ్ణ 1-కి 1-2-0.

తామర తైలము

తామర, తీట, మరద మొదలగువాటికి మంచిమందు చాల మంచిమందుతో తయారుచేయబడి ప్రఖ్యాతిగాంచింది. వేలకు వేలు డబ్బాలు విక్రయము వెల 0-6-0.

అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు లేక 109 ఫ్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

చుహా భృగుసంహిత

ఇది యొక గొప్ప శాస్త్ర గ్రంథము. మహర్షులచే వాయబడి నది. దీనియందు ప్రతిమానవుని యొక్క జాతకమును అమూల్యముగా చక్కముతోగూడ వ్రాయబడియున్నది. జన్మనాశనము, తారీఖు, జననకాల ఘడియలు జాతకమందలి మామమీస యెడల, కావలసినవారికి వి. పి గా పంపించెదను, శ్లోకములు తెలుగు అర్థంతో సహా వ్రాయబడు రు 8-0-0 అగును ఆర్థం ఆవసరము లేని వారికి 2-0-0 మాత్రమే. 8512

ఆశ్చర్య వేంకటేశాస్త్రి, 'దైవజ్ఞుడు' గోపాలపురం కొత్తపేటపొస్త, గోదావరిజిల్లా.

హిందీ - తెలుగు

బాలశిక్ష 0-6-0
మొదటి వాచకం 0-6-0
హిందీ ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ 0-0-0.
తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుట వీలయిన నులభశైలిని వ్రాయబడినవి.
తెలుగు భిక్షు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
నెం. 7 తంబుశెట్టివీధి మదరాసు.

పాలసుగంధలేహ్యము

ఇది రక్తిశుద్ధి, శ్రేష్ఠమయినది సవామీనామము, మేళా పాడలు, మచ్చలు, చర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగు వాటిని ఖండించును. 4 డబ్బుల చాలును.
20 రు॥ డబ్బు 1-4-0 వి. పి. 0-8-0
కూష్మాండలేహ్యము.
అత్యుష్ణము, నిక్కాక, కాన్లుతీర, మలబద్ధము, కడు తల మంట, మొదలగు వాటిని వారింనును.
చాలును. 20 రు॥ డబ్బు రు 1-4-0 2 డ॥ వి. పి. 0-8-0.
పి. శి. పి. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం,
851-4) పెరిశేషి—పెల్లూరుజిల్లా.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)

185, మాంటు రోడ్డు - మదరాసు.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. ఏ., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపింపబడినది.

సిద్ధ ముకరధ్వజ

(బైష జ్యరత్నా వల్లి 920 పుట)

నిర్దుష్టముగ తయారుచేయబడిన శాస్త్రీయబౌద్ధములకు పుట్టినిల్లు.

ఇది ఆయుర్వేదబౌద్ధములలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందియున్నది.

ఇందు శుద్ధిచేసిన రసము, బంగారము, కిస్తూరి, పచ్చకర్పూరము మొదలగు విలువగల ద్రవ్యములు చేరియున్నవి.

పై గ్రంథములోని యొగము ప్రకారము నిర్దుష్టముగ మాచే తయారుచేయబడియున్నది.

శ్లో॥ స్వేచ్ఛాహరవిహారోః నకవాచిద్విపద్యతే । మేధాయః కాంతిజననః కామోద్దిపన కృత్యకాః॥

బుద్ధిని, ఆయుర్ధాయమును వృద్ధిచేయును. శరీరమునకు కాంతి నిచ్చును, హెచ్చుగ ధాతుపుష్టిజేసి కామోద్దిపనము గలిగించును.

అతిమూత్రము, క్షయ, సుఖరోగములు, మొదలగు ధాతు క్షయకరము లగువ్యాధులలో హెచ్చుగ నుపయోగకరము.

ఉపయోగించు విధానము మందుతో బాగుబడును. వెల 25 మాత్రలు రూ 5-0-0.

వసూలైన మూలధనము రూ 1,12,925

మోసపు మందుల వలనను, ఇతరులు కూడ ఇదే మోస్తరుగాచేయుచుండుట వలనను మోసపోకుడు.

వజ్రము:—ఎమ్. ఎస్. భాష్యం ఎన్వైరు, తపాలవెట్టె నెంబరు 689, బొంబాయి.

మెనర్స్ థాథా అండ్ కో., 260, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.